



Redactie:

Wijnand Rietman  
Agnietendaal 18, 6715 JD Ede  
Tel. (0318) 62 10 45

Druk: Drukkerij AMV  
E-mail: kopijkerkblad@hotmail.com

## Palm en Passie

Palmzondag is eigenlijk, na zondag Judica, de tweede passiezondag.

Daar staan we meestal niet bij stil: in onze traditie is het eerst en vooral toch Palmpasen, het feest van de intocht in Jeruzalem met alle vreugde en vertoon die daarbij horen. Met meestal een bijzondere rol voor de kinderen: zij zijn degenen van wie we het wel aardig vinden als ze eens in optocht door de kerk lopen, met hun palmpaasstokken. We zetten ze aan het knutselen en bekijken minzaam vergenoegd het werk hunner handen.

Ooit was dat anders, met die optocht. Uit schriftelijke bronnen weten we hoe een kloosterzuster uit Spanje graag verre reizen maakte. Egeria heette ze en in de jaren 380-388 bezocht ze Jeruzalem. Ze stuitte er op een nabootsing, op het naspelen van de intocht van Jezus in Jeruzalem. Op de zondag voor Pasen trok men van de Olijfberg de stad in: de bisschop voorop, de hele bevolking deed mee. Men liep de route die Jezus misschien gegaan was, palmtakken in de hand. Via Spanje, Frankrijk en de Duitse landen is het feest in Rome terechtgekomen - toen was het waarschijnlijk al een verplicht gebruik geworden. Zo ging dat altijd als de keizer zich ermee bemoeide, die toen nog onaangevochten de baas was. Zo is deze zondag de zondag van de palmwijding geworden.

Maar er was en is ook dat andere gebruik, die oudere gewoonte: daarin is deze zondag Passiezondag. Precies voor deze zondag schreef Bach zijn Mattheüspassie, want dat evangelie geeft klassiek de toon aan op deze dag.

Zo heeft deze zondag dus twee gezichten. Het feest en de passie. De passie vóór en de passie ván Jezus.

Meer theologisch gezegd zijn er twee aspecten van Jezus aan de orde. Zijn koningschap - in de intocht: uw koning rijdt binnen. En zijn priesterschap, dat in de passie benadrukt wordt.

Zo omspeelt deze zondag op een bijbelse manier het begrip messianiteit, met de accenten op koningschap en priesterschap, maar met nog iets anders: juist wanneer de Messias openbaar lijkt te worden, wanneer het publiek hem juichend te voet valt, juist dan blijft Hij de verborgene. Hij aanvaardt de Koninklijke heerschappij - maar zijn troon is het kruis (zie ook 'Adem van het Jaar, pagina 89).

In het verhaal over de intocht - die bij Marcus voorlopig vooral op de tempel gericht is, dáár moet Jezus heen, daar heeft hij wat te verrichten! - wordt Jezus overigens nadrukkelijk geen Koning genoemd. Maar dat woord zingt natuurlijk wel rond. Een koning die een geheel andere koning is dan de koningen van toen en nu normalerwijze zijn. Geen pracht en praal, geen afgerichte paarden, die op het strand geoefend hebben in het stoïcijnse reageren op verf en rookbommen van malcontente onderdanen. Een ongezadeld veulen is zijn transport. Terzijde, in dat veulen ligt besloten dat Jezus inderdaad op weg was naar de tempel - wie daar wat te offeren had, offerde alleen dat wat nog niet gebruikt was, onbereden in dit geval.

Dit is de koning van het profetisch visioen, van de antwoordpsalm (psalm 118, 26: 'Gezegd die daar komt, in de naam van de Heer') en van Zacharia 9, 9 en 10: 'Uw koning komt, rechtvaardig en zegevierend, nederig. Wagens en paarden worden teniet gedaan, net als de strijdboog - hij zal de volken vrede verkondigen...'

Herhaald en voortdurend hertaald credo der schriften, tegen een wereld in waar juist niemand komt 'in de naam des Heren', waar bij uitstek geen vrede is, geen dag sinds het begin van ons mensengeslacht.

Eens te meer besef je dat het magnifieke beeld dat Zacharia oproept broodnodig is en blijft. Dat dat beeld niet zomaar samenvalt met Jezus' intocht in Jeruzalem - en dat die intocht in het geheel niet zo triomfaal was als wij wel denken: Hosanna is een indringende smeekbede om hulp van Hogerhand.

Dat Zachariaanse beeld heeft zijn importantie dus niet verloren, in een wereld die vergeven is van wagens, paarden en strijdboegen.

En die teksten, over vrede en gerechtigheid, over een eindelijk rechtvaardige koning, zijn gezegd en gezongen, geweest en uitgeschreeuwd. Niet als hoge theologie, niet als een voorschot op de hemel ooit, of in de vorm van een hoogdravende verzoeningstheorie, maar als diepmenselijke hartenkreet, wanhoop, protest, en tóch. Want alles gaat door zoals het altijd ging en gaat, alle raderen malen verder, die van de armoedespiraal zo goed als die van de oorlogsmachine.

Bij Oosterhuis las ik: 'De man Jezus zal dat ook beseft hebben, we kennen wel de drama's uit zijn leven. Een ervan speelde zich af in de Hof van Olijven, Getsémané, de avond voor zijn dood, toen heeft hij bloed gezweet van wanhoop - heeft hij toen beseft dat hij niet dé redder van de wereld was; dat ook na zijn dood alles door zou draaien en door. Hoelang nog, zwijg me niet dood, waarom heb je mij verlaten, je zou er toch zijn! (maandbrief Leerhuis en Liturgie, jrg 10 no.10, pg 2).

### SCHRIFTLEZEN

#### 11 maart zondag Laetare, Verheug u, Joh. 6:1 -15

*Alleen het brood dat we samen delen, voedt.*

.....zo staat het in een prachtig gebed om vrede. Samen....Maar er moet iemand zijn die daarmee begint. In deze gelijkenis vraagt Jezus waar die mooie mens te vinden is. Blijkbaar heb je wel enige zelfkennis nodig; want bij zelf-onderzoek lijkt het maar bar weinig wat je te geven hebt. Je macht is zo klein, de wereld van onrecht en honger naar voedsel en nabijheid zo groot. Maar wat nou als iedereen daar eens voor gaat zitten....

Jezus doet het zelf en nodigt uit om dát samen te doen.

Hij aanvaardt de inbreng, noemt het niet klein en machteloos. Hij dankt God, voor wat Hij aan en, wonderlijk vreugdevol, in mensen geeft.

Hij breekt het, houdt het niet voor zichzelf, verdeelt het onder iedereen.

Iederéén verlangt ernaar deel te zijn van samen.

Dat voedt blijdschap, de essentie op deze zondag van vreugde, middenin de tijd naar Pasen toe.

Lees verder op pagina 2.

# Bijbelleesrooster

zo. 11	Psalm 6	Gebed om genade	vr. 23	Jozua 10:29-43	Veldslagen
ma. 12	Jozua 5:13-6:14	Omlopen	za. 24	Jozua 11:1-15	In opdracht van God
di. 13	Jozua 6:15-27	De muur valt	zo. 25	Marcus 11:1-11	Hooggespannen verwachting <i>Palmzondag</i>
wo. 14	Jozua 7:1-15	Wat ging er fout?	ma. 26	Marcus 11:12-25(26)	De kracht van het gebed
do. 15	Jozua 7:16-26	Straf op de zonde	di. 27	Psalm 7	Tegenstellingen
vr. 16	Jozua 8:1-13a	List	wo. 28	Marcus 14:1-11	Weet je wel wat dat kost!
za. 17	Jozua 8:13b-29	Overwinning	do. 29	Marcus 14:12-52	Maaltijd en meer <i>Witte Donderdag</i>
zo. 18	Jozua 8:30-35	Voorleesdag	vr. 30	Marcus 14:53-15:47	Gods Zoon lijdt <i>Goede Vrijdag</i>
ma. 19	Jozua 9:1-15	Misleid	za. 31	Genesis 1:1-2:4a	Dagwerk
di. 20	Jozua 9:16-27	De eed blijft geldig			
wo. 21	Jozua 10:1-15	De zon blijft schijnen			
do. 22	Jozua 10:16-28	Verslagen koningen			

Dat raakt het hart van ons menselijk bestaan: dat hij het verhaal heeft geleefd en geleden van dat Messiaanse visioen, van een koningschap dat een herderschap is - en dat hij trouw is geweest totterdood. En dat dat verhaal, dat al die vergezichten tot op de dag van vandaag worden verder verteld en soms verder gedáán. Alleen daarom zijn ze er nog - omdat ze worden gedaan, nog altijd ergens wel.

GHW

## 18 maart, zondag Judica, Doe mij recht: Johannes 12: 20-33

*Alleen de strijd die we samen voeren, brengt bevrijding.*

Strijd kun je wel hebben, als het gaat om tot je recht komen. Je kunt helemaal opgaan in je eigen leven, kijken wat het leven jou te bieden heeft. Leven voor jezelf. Hoe lastig kan dat al zijn, om in alle vrijheid te ontdekken wie je bent. Strijden om sámen tot je recht te komen vraagt iets heel anders. Herkenning en erkenning. Jezus noemt woorden als sterven en oordeel. Diepe woorden. Maar waar in alle eerlijkheid ook die aspecten van ons bestaan benoemd en aangegegaan worden, zal oeroude wijsheid gaan groeien. Als een graankorrel toch terecht en tot bloeien komen....

## 25 maart palmzondag, Marcus 1: 1- 11

*Alleen de weg die we samen gaan, heeft een doel.*

Als iedereen je toejuicht zit je er zo dichtbij: de macht te grijpen, koninklijk lijken in de ogen van de mensen om je heen. Maar Jezus wil een andere weg gaan. Eentje die verandering inhoudt voor iedereen. Niet je verbonden voelen of weten in het voor het zeggen hebben; maar stem zijn, ook van mensen die monddood worden gemaakt. Die niet worden toegejuicht. Dat is een verandering van de richting van je hart. Zou dat niet veel meer de bedoeling zijn van onze levensweg?

### Gebed om vrede

*Alleen het brood dat we samen delen, voedt.  
Alleen het water, dat we samen drinken, lest onze dorst.  
Alleen de strijd die we samen voeren, brengt bevrijding.  
Alleen de kleren die we samen delen, maken mooi.  
Alleen de woorden die we samen vinden, zijn verstaanbaar.  
Alleen de weg die we samen gaan, heeft een doel.  
Alleen het doel dat we samen stellen, is bereikbaar.  
Alleen de vrede die we zelf maken, wordt wereldwijd.  
Die vrede in Gods naam wensen wij elkaar toe. Amen. )*

Caroline Oosterveen

## Inleveren kopij Kerkblad

nr.	inleverdatum	voor de zondagen
5	23 maart	1, 8 en 15 april
6	13 april	22 en 29 april, 6 mei

## OPA (Oud Papier Actie)

**Elke 1<sup>e</sup> zaterdag van de maand** (behalve in augustus) kunt u uw oud papier brengen bij de Beatrixkerk en de Open Hof van 09.00 - 12.00 uur.

De vrijwilligers staan weer klaar om uw oud papier in ontvangst te nemen.

## ALGEMEEN PLAATSELIJK

### ZWO-collecte 11 maart 2018 Veertigdagentijd campagne "Onvoorwaardelijke liefde"



Op de vierde zondag van de veertigdagentijd staat hulp aan mensen in de knel in Nederland centraal. De protestantse gemeente Almere is innovatief in haar armoedebestrijding. Zij werkt via het zogenaamde "voedsel - voor zorgprincipe". Als mensen bij het voedselloket aankloppen, vinden ze meteen aansluiting in een netwerk van zorgaanbieders en andere sociale projecten. Dat maakt dat klanten gemiddeld maar 3 maanden gebruik maken van het voedselloket en er structureel iets gedaan wordt aan hun maatschappelijke en financiële situatie. Tegelijk werd het bij het voedselloket duidelijk dat het loket ook nadelen heeft: de klanten krijgen een standaardpakket basisboodschappen en zijn niet actief bij het gebeuren betrokken. Een supermarkt, waar de klanten met een persoonlijke pas zelf boodschappen kunnen doen, ondervangt dit. Er werd een pand aangekocht en in juni 2012 werd de sociale supermarkt geopend onder de naam VLA (VoedselLoket Almere) Super. Hier kunnen klanten met een eigen pas hun levensmiddelen "kopen". Binnen een eigen maandbudget kunnen boodschappen worden gekocht, die afgestemd zijn op de eigen voorkeur en gezinsgrootte. Ook kunnen klanten meedraaien in de super en wordt op deze manier een zinvolle dagbesteding geboden. Om de VLA Super goed gevuld te houden, organiseert het Voedselloket acties in andere supermarkten. Vrijwilligers staan in drie verschillende supermarkten in Almere en vragen klanten iets extra's te kopen voor het Voedselloket. Voor de mensen in Almere, die om wat voor reden dan ook in de knel zitten, is het belangrijk dat ze bij de diaconie terecht kunnen. Deze diaconie werkt op een vernieuwende wijze en zorgt er voor dat mensen structureel geholpen worden.

### ZWO-collecte 18 maart 2018 Veertigdagentijd campagne "Onvoorwaardelijke liefde"

Op de vijfde zondag van de veertigdagentijd staat het voorkomen en afschaffen van kinderarbeid in de textielindustrie van India centraal. De grote textielstad Tirupur in het zuiden van India telt meer dan 10.000 kinderen in de knel. De meesten zijn samen met hun ouders naar de stad getrokken in de hoop op een beter leven. Maar de realiteit is dat de kinderen, in het bijzonder de meisjes, moeten werken in de textielsector en daardoor niet meer naar school kunnen. Ze lopen het risico slachtoffer te worden van geweld of andere vormen van uitbui-

# Kerkdiensten

## Zondag 11 maart

### Wijkgemeente Noord:

10:00 uur ds. C. Oosterveen  
Special Sunday.  
Gast: Dirk Duijzer,  
directeur duurzaamheid

### Wijkgemeente Beatrixkerk:

10:00 uur ds. T.P. de Jong

14 maart ds. T.P. de Jong  
19.30 uur biddag

### Wijkgemeente Tabor:

10:00 uur ds. J. Doolaard (Zeist)

### Wijkgemeente Harskamp:

10:00 uur ds. O. Doorn (Nijkerk)  
14 maart ds. K. Santing  
19.30 uur biddag

### Wijkgemeente De Open Hof:

10:00 uur ds. H.J. Oortgiesen

### Kerkelijk Centrum Emmaüs:

10:30 uur pastor J.A. Lucassen

### Evang. Lutherse Kerk:

10:30 uur ds. A.J. van Zanden  
Heilig Avondmaal

### Hartenberg:

10:00 uur geen opgave  
14:30 uur dhr. J. van Riessen jr.  
vertelviering  
Rietkampen mevr. J. Fredrikze

### De Gelderhorst:

10:30 uur ds. J. Swager  
Heilig Avondmaal

### Ziekenhuis Gelderse Vallei:

10:00 uur ds. J.E. Akihary

### Het Maanderzand:

#### weeksluiting zaterdag 10 maart

19:30 uur ds. B. v. Roest

## Zondag 18 maart

### Wijkgemeente Noord:

10:00 uur ds. P. Hoogstrate (Ermelo)

### Wijkgemeente Beatrixkerk:

10:00 uur ds. G. van Belzen (Leusden)  
17.00 uur Evensong

### Wijkgemeente Tabor:

10:00 uur ds. G. Morsink (Zeist)

### Wijkgemeente Harskamp:

10:00 uur ds. R. van Riezen ( De Glind)

### Wijkgemeente De Open Hof:

10:00 uur ds. N. Boonstra

### Kerkelijk Centrum Emmaüs:

10:30 uur mevr. L.P.H. van Laar

### Evang. Lutherse Kerk:

10:30 uur dr. C.F.G.E. Hallewas, Ede

### Hartenberg:

10:00 uur ds. R. Reiling  
14:30 uur dhr. G. Sleuwenhoek  
zangviering

### De Gelderhorst:

10:30 uur Voorganger RKK

### Ziekenhuis Gelderse Vallei:

10:00 uur ds. D. Th. de Mildt

### Het Maanderzand:

#### weeksluiting zaterdag 17 maart

19:30 uur dhr. D. Jansen

## Zondag 25 maart

### Wijkgemeente Noord:

10:00 uur ds. C. Oosterveen

30 maart ds. C. Oosterveen

### Wijkgemeente Beatrixkerk:

10:00 uur ds. T.P. de Jong  
29 maart ds. T.P. de Jong  
19.30 uur Heilig Avondmaal

30 maart ds. T.P. de Jong  
19.30 uur ds. T.P. de Jong

31 maart ds. T.P. de Jong  
21.30 uur ds. T.P. de Jong

### Wijkgemeente Tabor:

10:00 uur ds. G.H. Westra

### Wijkgemeente Harskamp:

10:00 uur ds. A. Pilkes -van Delft  
Heilig Avondmaal  
30 maart Goede Vrijdag  
19.30 uur ds. E.H. Egberts (Nijkerk)

### Wijkgemeente De Open Hof:

10:00 uur ds. J. Breunese  
29 maart ds. J. Breunese  
19.30 uur ds. J. Breunese  
30 maart ds. J. Breunese  
19.30 uur ds. J. Breunese  
31 maart ds. J. Breunese  
21.30 uur ds. J. Breunese

### Kerkelijk Centrum Emmaüs:

10:30 uur ds. J.P. Prenger  
29 maart ds. J.P. Prenger  
21.00 uur ds. J.P. Prenger  
30 maart ds. J.P. Prenger  
19.45 uur ds. J.P. Prenger  
31 maart ds. J.P. Prenger  
22.00 uur ds. J.P. Prenger

### Evang. Lutherse Kerk:

10:30 uur ds. J.H. Uytenbogaardt

### Hartenberg:

10:00 uur geen opgave  
14:30 uur Team GV  
Taizé-viering

### De Gelderhorst:

10:30 uur dhr. W. Smit  
30 maart (Goede Vrijdag)  
10.30 uur mevr. E. de Jong -  
oecumenische dienst

### Ziekenhuis Gelderse Vallei:

10:00 uur ds. A. Zeeman - van de Water  
30 maart ds. J.E. Akihary  
19.00 uur ds. J.E. Akihary

### Het Maanderzand:

#### weeksluiting zaterdag 24 maart

19:30 uur ds. K.C. Kos

ting. De organisatie SAVE doet er alles aan om deze kwetsbare kinderen op school te krijgen. Samen met de gezinnen werken de bevlogen medewerkers van SAVE aan onderwijs voor alle kinderen om zo de vicieuze cirkel van armoede te doorbreken. SAVE heeft een groot netwerk van vrijwilligers en veldwerkers sporen werkende kinderen en straatkinderen op. Zij begeleiden hen naar school en bieden hen zo nodig tijdelijk onderdak. Ook

zorgen de medewerkers dat de thuissituatie verbetert. Bovendien wordt leerkrachten gevraagd om aandacht te schenken en mee te werken aan het afschaffen van de kinderarbeid. In Tirupur worden kinderarbeidvrije zones opgezet, buurten waar het niet meer wordt geaccepteerd als een kind niet op school zit. Omdat kinderarbeid een maatschappelijk probleem is, wordt er ook druk uitgeoefend op de textielsector. Daarom werkt SAVE

nauw samen met overheden, kledingmerken en vakbonden in India en in Nederland om kinderarbeid in de textielindustrie uit te bannen.

### ZWO-collecte 25 maart 2018 Veertigdagentijd campagne "Onvoorwaardelijke liefde"

Op de laatste zondag van de veertigdagentijd staat steun aan moeders in Oeganda centraal. Moeders zijn de ruggengraat van de Oegandese samenleving, maar armoede, ziekte en huiselijk geweld maken hun leven zwaar. Door de jarenlange oorlog zijn vrouwen en mannen getraumatiseerd, konden kinderen niet of nauwelijks naar school en kunnen gezinnen moeilijk rondkomen. Vooral mannen vluchten in drankgebruik en vrouwen krijgen te maken met huiselijk geweld. Moeders hebben moeite hun kinderrijke gezin iedere dag weer van eten te voorzien, zeker als hun mannen door overmatig drankgebruik gewelddadig zijn. Medewerkers van Mothers Union, het vrouwenennetwerk van de Orthodoxe Kerk, bezoeken deze vrouwen en bouwen een vertrouwensband met hen op. Samen werken ze aan verbetering. Zo zorgt Mothers Union voor zaigoed, zodat moeders zelf in hun inkomsten kunnen voorzien en maken zij moeilijke onderwerpen als huiselijk geweld en drankgebruik bespreekbaar. Zo worden kwetsbare gezinnen in Oeganda sterker. Medewerkers van Mothers Union gaan naar de dorpen en geven speciale cursussen aan vrouwen op het gebied van traumaverwerking en relatietherapie. Mothers Union biedt deze cursussen aan vrouwen én hun mannen aan, waardoor zij samen leren respectvol met elkaar om te gaan. Ook leren ze de vrouwen nieuwe vaardigheden aan, bijvoorbeeld hoe zij uit de armoede kunnen komen en hoe een stabiel gezinsleven kinderen tot bloei kan brengen. Er wordt voorlichting gegeven over hiv/aids, vrouwen worden getraind in het omgaan met conflicten en de positie van vrouwen in de kerk wordt versterkt. Deze activiteiten zijn zeer succesvol en de moeders voelen zich door dit netwerk gesteerd om een actievere rol te spelen in hun gezin, kerk en dorp.

Namens de ZWO bestemmingscommissie,  
Breus Versteeg

### BESPREEK HET SAMEN

[www.bespreekhetsamen-ede.nl](http://www.bespreekhetsamen-ede.nl)

De onderstaande activiteiten vinden binnenkort plaats. U bent van harte uitgenodigd!

Op *donderdag 15 Maart 2018* om 20:00 uur in het Kerkelijk Centrum Emmaüs door Aart Mak **Aandacht voor de ziel**

Toen iemand zich beklaagde over het vele werk dat hij te doen had, reageerde een ander: 'Wie slecht omgaat met zichzelf, kan nooit goed zijn voor anderen'. Veel mensen zijn vervreemd van wat er diep in hen leeft aan wijsheid, geloof en liefde.

Op *dinsdag 20 Maart 2018* om 19:30 uur in Silva Sanat door Ina ter Avest & Mohamed El Jari

#### In dialoog met Islam

Denkt u in eerste instantie bij 'Islam' aan IS en terrorisme of aan de vriendelijke buurvrouw van Marokkaanse origine? Bent u bereid tot eerlijke gedachteswisseling? Schrijf u in! We verkennen elkaars 'ervaringskennis' en leggen onze vragen voor aan Edese moslims.

Op *maandag 26 Maart 2018* om 19:30 uur in Silva Sanat door Ina ter Avest & Gladys Brinckman

#### Theaterproducties die tot nadenken stemmen

Na het bezoek aan de theatervoorstelling "De Vlieg: Zoetstof", op vrijdag 23 Maart 2018 in Cultura, willen we onderzoeken op welke manier oude patronen gewild of ongewild een rol speelden in opvoeding en hoe zij dat wellicht nog steeds doen.

Op *zaterdag 14 april* om 17:00 uur in de Oude kerk en op *zondag 15 april* om 19:00 uur in de Beatrixkerk door Myra van der Jagt

#### Uitvoering Bachcantate Osteratorium

Dit jaar voeren we de jaarlijkse Bachcantate uit na Pasen. Cantate 249 is eigenlijk geschreven voor eerste Paasdag en heet daarom het Osteratorium

Op *donderdag 26 april 2018* om 19:30 uur in de Noorderkerk door ds. Caroline Oosterveen en trio: Corien vd Berg, Francien Post en Sander Westphal



#### Lente in Parijs, een vertelconcert

We gaan op expeditie naar Parijs met pianiste Corien, cellist Sander, fluitiste Francien en verteller Caroline. Op het programma staan delen uit de sonate van Debussy, delen uit de

sonate van Poulenc en een variëteit aan korte stukken (Fauré, Ravel, Satie, Gaubert) met allerlei verschillende sferen. Beleef een mooie muzikale wandeling, een lentedag in Parijs!

Het Bespreek het Samen team

#### Ter herinnering Passie Ede-Zuid

Zoals u in het vorige kerkblad al heeft kunnen lezen vindt er op 30 maart, Goede Vrijdag, in Ede-Zuid een eigen-wijze Passie plaats, geïnitieerd door de Raad van Kerken, georganiseerd door Emmaüs Ede en de Rooms-Katholieke St. Antoniusparochie.

De Passie begint met een stille tocht vanaf de Stadspoort (Rietkampen kant), om 19.15 uur. De tocht neemt ons mee in het lijdensverhaal van Jezus en het lijden in de wereld. We lopen met het kruis naar Kerkelijk Centrum Emmaüs. Daar zal het oude verhaal, met uitstapjes naar het hier en nu, klinken in tekst en muziek. Een intens verhaal dat nog steeds grote zeggingskracht heeft voor vandaag. Voor de prachtige hedendaagse muziek tekenen de band 'Grandma's Hands' en de zangers Tamara Schalckx, Paula Vos en Rogier Pelgrim.

U bent van harte uitgenodigd deel te nemen aan de tocht, of rechtstreeks naar de viering in Kerkelijk Centrum Emmaüs te komen. De kerk is open vanaf 19.15 uur en de tocht is daar vanaf 19.30 uur op beeldscherm te volgen. Gezien het aantal plaatsen in Kerkelijk Centrum Emmaüs, vragen wij u vriendelijk om u voor deze viering op te geven. Dit kan via de intekenlijsten in Kerkelijk Centrum Emmaüs en de St. Antoniusparochie of via de website van Kerkelijk Centrum Emmaüs [www.emmaus-ede.nl](http://www.emmaus-ede.nl).

Wij hopen, dat u in groten getale aanwezig zult zijn.

Namens de voorbereidingsgroep,  
Erna Hulstein-Heinsdijk  
[w.hulstein3@upcmail.nl](mailto:w.hulstein3@upcmail.nl)

#### Word jij schuldhulpmaatje in Ede?



SchuldHulpMaatje Ede is op zoek naar maatjes. Een schuldhulpmaatje ondersteunt iemand met schulden of dreigende schulden voor een bepaalde periode bij het krijgen van overzicht in de

financiën, de inventarisatie van schulden, het maken van een budgetplan en/of bijvoorbeeld het invullen van formulieren. Ook mensen die zich hebben aangemeld bij de professionele schuldhulpverlening kunnen behoefte hebben aan administratieve en morele ondersteuning van een schuldhulpmaatje die naast hen wil staan.

In Ede zijn ruim 35 maatjes actief, maar er is behoefte aan meer.

- Wil jij een vertrouwenspersoon zijn van iemand die hulp nodig heeft en in een kwetsbare positie verkeert?
- Wil jij als christen dienstbaar zijn aan de medemens door, in dit geval, ondersteuning te verlenen op administratief en financieel gebied?
- Ben jij bereid een deskundigheidstraining van drie dagen te volgen?

Kom dan naar de informatieavond om nader kennis te maken met het vrijwilligerswerk van SchuldHulpMaatje. Je bent van harte welkom.

De informatieavond is op dinsdag 13 maart 2018 (van 19.30 uur tot ong. 21.00 u). Locatie: Posthoornstraat 8, 6711 BW Ede. Graag van te voren even opgeven bij de coördinator.

SchuldHulpMaatje Ede is één van de initiatieven van het Diaconaal Platform Ede. Vrijwilligers die de opleiding hebben gevolgd en geschikt worden bevonden voor het werk, ontvangen een certificaat en worden dan 'schuldhulpmaatjes' genoemd. Maatjes krijgen ondersteuning van de coördinator en er wordt samenwerkend met reguliere organisaties op het terrein van schuldhulpverlening en sociaal- maatschappelijke dienstverlening.

De training wordt gegeven door bevoegde docenten uit het werkveld op drie achtereenvolgende zaterdagen: 19 en 26 mei en 2 juni 2018 telkens van 09.30-16.30 uur.

Voor meer informatie en/of om u op te geven voor de informatieavond kan je contact opnemen met

Corrinne van Pommeren, coördinator SchuldHulpMaatje Ede

T (06) 37 19 40 21

E [schuldhulpmaatje.ede@gmail.com](mailto:schuldhulpmaatje.ede@gmail.com)

W [www.schuldhulpmaatje.nl](http://www.schuldhulpmaatje.nl) | [www.diaconaalplatformede.nl](http://www.diaconaalplatformede.nl)

### Gezocht: een archivaris

Binnen de Protestantse Gemeente Ede zijn we op zoek naar een archivaris. De archivaris verzamelt de documenten die door de verschillende organen binnen de kerk, zoals de wijkkerkenraden, de Algemene Kerkenraad en het College van Kerkrentmeesters zijn samengesteld. Hij of zij zoekt die documenten uit en zorgt ervoor dat deze voor de toekomst worden bewaard. Tot vorig jaar was er een aparte archivaris voor de Hervormde Tabor Gemeente en iemand anders voor de Gereformeerde Kerk Ede. Nu worden die beide functies samengevoegd voor de gehele Protestantse Gemeente Ede.

Wie belangstelling heeft voor deze vrijwilligersfunctie kan contact opnemen met het Kerkelijk Bureau. Het telefoonnummer is: 0318 - 61 23 36;

email: kerkelijkbureau@protestantsegemeente-ed.nl

### Resultaat Actie Kerkbalans 2018



Het resultaat van de Actie Kerkbalans 2018 van de Protestantse Gemeente Ede kunt u, onderverdeeld per wijk, zien in onderstaande tabel. De toezeggingen van de gemeenteleden van alle wijken samen komen uit op € 511.300. Dat is, vergeleken met de opbrengst van de Actie Kerkbalans van vorig jaar, een daling van €14.000 (2,7%).

De verwachting is dat er de komende weken nog wel een aantal toezeggingen binnen zal komen en bovendien is het ieder jaar maar weer de vraag hoe aan het eind van het jaar de werkelijke opbrengst zal zijn in vergelijking met de toezeggingen in het begin van het jaar. De verwachting is dat de daling uiteindelijk wel wat minder zal zijn dan hieronder aangegeven.

De daling wordt vooral veroorzaakt door het teruglopende ledental door overlijden, verhuizing naar elders en onttrekking uit de kerk.

#### Resultaten per wijk

	Toezegging Kerkbalans 2018	Opbrengst Kerkbalans 2017	Verschil	In %
Tabor	43.300	45.000	- 1.700	- 3,8%
Noord	64.900	64.800	+ 100	+ 0,1%
Beatrix	143.000	143.700	- 700	- 0,5%
Harskamp	29.600	31.400	- 1.800	- 5,7%
Open Hof	152.900	159.600	- 6.700	- 4,2%
Emmaüs	77.600	80.800	- 3.200	- 4,0%
	-----	-----	-----	
	511.300	525.300	-14.000	- 2,7%

Alle gemeenteleden die hebben bijgedragen, hartelijk dank daarvoor! Uw bijdrage is van vitaal belang voor onze kerkelijke gemeente. Samen hebben wij een gedeelde verantwoordelijkheid om de financiële huishouding op orde te houden. Daarom willen wij gemeenteleden die misschien vergeten zijn om een toezegging te doen, of om andere redenen nog niet hebben toegezegd, vriendelijk verzoeken om dat alsnog zo spoedig mogelijk te doen.

College van Kerkrentmeesters

### Nieuw in de Noorderkerk Preek van de Leek dienst

In de preek van de leek diensten krijgen niet-predikanten het woord. Aan hen wordt gevraagd hun licht te laten schijnen over een onderwerp dat hen aan het hart gaat. Zij worden uitgedaagd om in een preek een verbinding te leggen met een Bijbelgedeelte dat ze zelf hebben uitgekozen.

Op zondag 15 april om 15.30 uur is Leek in de Noorderkerk: René Verhulst, burgemeester van Ede.

Naast de woorden van onze burgemeester is er ook prachtige muziek op de vleugel te horen. Pianist Erik Onnink

De collecte is bestemd voor het inloopcentrum Meet-Inn te Ede.

BHS

### Inloop- Open Kerk



Donderdag 15 maart komt mevrouw Elly de Vet met een presentatie op de inloopochtend over Sri Lanka waar ze onlangs een voettocht maakte. Op donderdag 22 maart is er handenarbeid en spel, op donderdag 29 maart vieren we een paasac-

cent. De plaats is "Ons Huis" bij de Taborkerk. De deuren zijn open vanaf 9.30 uur. Iedereen die zin heeft om er even uit te zijn is hartelijk welkom

Werkgroep Kerk en Buurt

### Matthäus Passion



Op 23 maart 2018 voert C.O.V. Excelsior de Matthäus Passion uit in de Bethelkerk te Barneveld.

De Matthäus-Passion of Matteüspassie (BWV 244) is een oratorium gecomponeerd door Johann Sebastian Bach. Het is een van zijn bekendste composities en een van zijn langste. De Matthäus-Passion vertelt het lijdens- en sterfverhaal van Jezus als in het Evangelie volgens Matteüs.

Deze compositie is geschreven voor twee koren (groepen zangers en instrumentalisten).

De Matthäus-Passion heeft een heldere opbouw. Na het groots opgezette openingskoor vertelt de Evangelist het lijdens- en sterfverhaal van Jezus met minimale muzikale begeleiding. Deze vertellijn wordt onderbroken door recitatieven, aria's en koralen, om een individuele of collectieve reflectie op het verhaal te geven. De Matthäus-Passion eindigt bij de dood en graflegging van Jezus met het slotkoraal 'Wir setzen uns mit Tränen nieder'.

Locatie: Bethelkerk Adres: Groen van Prinstererlaan 2, Barneveld.

Aanvang: 19.30 uur (de kerk gaat open om 19.00 uur)

Kaarten te bestellen bij:

<https://www.ticketkantoor.nl/shop/Matthaus-Passion>

### Stille Week 2018

Sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw wordt in de Evangelisch-Lutherse kerk aan de Beukenlaan elk jaar ter voorbereiding op Pasen de Stille Week gehouden.

Vanaf Palm- en Passiezondag tot en met Paasmorgen, van 25 maart t/m 1 april, vindt elke dag een viering plaats.

Deze week is oecumenisch van opzet; liturgen en cantorijen van verschillende Edese kerken verlenen hun medewerking. Het karakter van de vieringen wordt bepaald door liederen, lezingen, gebeden, muziek en stilte.

De aanvangstijden van de vieringen zijn doorgaans 19.30 uur. Alleen de erediensten op Palm- en Passiezondag en Paasmorgen beginnen om 10.30 uur, en de Paaswake begint om 20.30 uur.

### Stabat Mater

Op Palm- en Passiezondag 25 maart wordt het aangrijpende Stabat Mater (1736) van Giovanni Battista Pergolesi vertolkt. De solisten Janet Mol (sopraan) en Joukje Jurjens (alt) zullen dit werk met een

strijkersensemble uitvoeren. Aanvang: 16.00 uur. Toegang vrij; bij de uitgang collecte.

In de vesper op Goede Vrijdag 30 Maart zal de Lutherse Cantorij samen met organist Erik van der

Heijden het expressieve Stabat Mater (1884) opus 138 van Josef Gabriel Rheinberger uitvoeren. Het geheel staat onder leiding van dirigent Dick Troost. Aanvang: 19.30 uur.

Commissie Stille Week

### Passie-en Paasconcert Fiducia

Het is al bijna traditie geworden dat het Chr. Regiokoor "Fiducia" elk jaar een geweldig Passie-Paasconcert uitvoert. Deze keer vindt het plaats op woensdag 28 maart a.s. in de mooie Oude Kerk te Ede.

De voorbereidingen zijn al enige tijd in volle gang en ook de medewerkende solisten zijn druk met het instuderen van deze mooie Passie en Paasmuziek. De uitvoering bestaat voor een groot deel uit de Passie-Paascantate "Van liefde ongekend" van Johan Bredewout. Door de dirigent, Peter Burger, is op basis hiervan een heel mooi programma samengesteld waarin ook ruimte is gemaakt voor mooie toepasselijke werken van J.M.Martin gearrangeerd door de dirigent Peter Burger.

Medewerking zal worden verleend door Tineke Roseboom sopraan, André van Vliet orgel, Jaap Kramer vleugel en solozang

en Diana Abspoel hobo. Ook zal het strijk-ensemble "Che Vanno" deel uitmaken van de begeleiding. Het geheel staat onder leiding van dirigent Peter Burger.

Tineke Roseboom zal naast de medewerking aan de koorwerken, ook enkele solo's zingen en samen met Jaap Kramer ook een tweetal duetten ten gehore brengen. Kortom, een mooi samengesteld programma waar je gewoon bij wilt zijn.

De aanvang van het concert is 20.00 uur en de Oude Kerk is om 19.30 uur open.

Meer informatie? Kijk op [www.fiducia-ede.nl](http://www.fiducia-ede.nl) Toegangsprijs €15,00.

In de voorverkoop bij Eijgenraam mannenmode aan de Brinkstraat 7 te Bennekom, Hardeman boekhandel aan het Maanderreind 10a te Ede en via de site van Fiducia is de toegangsprijs €12,50.

### Passie-Paasconcert Interkerkelijk Koor Immanuël uit Harskamp.

Interkerkelijk Koor Immanuël hoopt vrijdag 23 maart een Passie-Paasconcert te houden in de Beatrixkerk te Ede.

Deze avond zal Noortje van Middelkoop met de panfluit een mooie bijdrage leveren.

Verder wordt er medewerking verleend door Jan Willem Docter (orgel)

Het koor staat onder leiding van dirigent Gerwin van der Plaats. Hij zal tevens de vleugel bespelen.

De aanvang van het concert is om 20.00 uur en de kerk is open om 19.30 uur.

Er wordt een collecte gehouden voor de gemaakte onkosten.

U bent deze avond van harte welkom.

### Gospelkoor By Grace zoekt mannen



In september 2017 is in Bennekom een nieuw, interkerkelijk gospelkoor gestart met ruim veertig enthousiaste en gemotiveerde zangers uit de regio. We zingen een breed repertoire van Engels- en Nederlandstalige gospels, spirituals, worshipliederen en hymns. Door het zingen willen we met elkaar God prijzen in ons lied, tot Hem bidden en van Hem getuigen.

Voor een goede balans in stemmen zijn we nog op zoek naar een aantal heren die bij ons koor willen komen zingen. Iets voor jou? Kom geheel vrijblijvend een keer meezingen met ons koor! We oefenen elke dinsdagavond van 20.00 tot 21.45 uur in 't Kerkheem in Bennekom.

Kijk voor meer informatie op onze website: [www.bygrace.nl](http://www.bygrace.nl)

### PCOB-Afdeling Ede



Maandag 19 maart a.s. belegt onze afdeling de ledenmiddag "Passie en Pasen". Anton Kanis (musicus) interviewt de theoloog ds. Arie Romein over thema's rond de komende gedenk en feestdagen. Bert Frederikze (technicus) ondersteunt het gesproken woord met beeld en geluid. Na afloop van deze presentatie is er ruim gelegenheid voor vragen en gesprek. Al met al een inspirerende middag waarbij leden en ook belangstellenden hartelijk welkom zijn.

Tijd: maandag 19 maart a.s. van 14.30 uur tot ongeveer 16.30 uur. Plaats: "Ons Huis", Kerkelijk Centrum bij de Taborkerk, Hovvystraat 2 te Ede.

### Bidstond voor de verkiezing

Op dinsdagavond 20 maart is er een bidstond, met als motto 'Groeien in gemeenschappelijk geluk', voorafgaand aan de lokale verkiezing van de leden van de gemeenteraad op woensdag 21 maart. De bidstond is in de Oude Kerk, Grote straat 58 in Ede en begint om 19.30 uur.

Iedereen is uitgenodigd om als burger of overheidsdienaar aanwezig te zijn.

De bijeenkomst wordt door mensen uit verschillende kerken voorbereid. In het verleden zijn er bidstonden geweest op de avonden voorafgaande de landelijke, Europese en de gemeenteraadsverkiezingen.

De overdenking wordt verzorgd door ds. Peter 't Hoen.

### Ouderenmiddag - woensdag 21 maart 2018

De Activiteitengroep Ouderen Beatrixkerk nodigt alle ouderen uit Ede e.o. van harte uit voor de themamiddag op woensdag 21 maart a.s. In verband met de verbouwing in Het Maanderzand zal de themamiddag plaatsvinden in de grote zaal van de Beatrixkerk.

Thema: 'Schokland'.

Herman Koek uit Ens vertelt ons over Schokland, vroeger een eiland. Dat is te zien aan het landschap en de gebouwde monumenten zoals de historische kerk en de lichtwachterswoning. En natuurlijk aan het rijke, archeologisch bodemarchief. Het bijzondere aan deze bodemschatten is dat ze (voor een deel) helemaal intact, en dus onbeschadigd, zijn. Schokland staat symbool voor het leven van de Nederlanders met en de strijd tegen het water. En ondanks de dreigende overstromingen en de armoede leefden er altijd mensen. In de bodem van Schokland liggen duizenden jaren aan Nederlandse bewoningsgeschiedenis verborgen.

Let op! De themamiddag vindt dus plaats in de grote zaal van de Beatrixkerk. Aanvang: 15.00 uur.

Vanaf 14.45 uur staat de koffie en thee voor u klaar. Halverwege is er een pauze. Sluiting: ± 16.30 uur

Hebt u vervoer nodig? Dan kunt u contact opnemen met de heer Anne Hendriks, tel. 624416 of 06-33920813.

Namens de Activiteitengroep Ouderen van de Beatrixkerk, Janny Westmaas, tel.: 625268 - [ouderen@beatrixkerk.nl](mailto:ouderen@beatrixkerk.nl)

### Klinkenberg

De volgende weeksluiting zal zijn op zaterdag 17 maart. Hierin zal ds. P. 't Hoen (PGE) voorgaan en verzorgt Piet Poot de muzikale omlijsting.

De verhuizing naar de nieuwe locatie komt dichterbij.

Ik wens u allen Gods nabijheid toe.

Een hartelijke groet van  
Marie-José Ebersson

### Helden op het podium bij kinder- en tienerkoor Jedaja

Simson, koning David, Bach, Rembrandt, Anne Frank en nog veel meer 'helden' komen langs op het concert van kinder- en tienerkoor Jedaja, zaterdag 10 maart in De Schuilplaats in Ede. Helden' is dit jaar het thema van het concert van Jedaja, dat vorig jaar z'n tienjarig jubileum vierde. Het kinder- en tienerkoor is niet meer weg te denken uit Ede - en sinds 2015 ook Veenendaal.

Je kunt een held zijn doordat je dapper bent (misschien zonder dat je het zelf beseft), of doordat je ergens helemaal voor gaat. Kinderen - en volwassenen - vinden het vaak fijn om 'helden' te hebben, iemand naar wie je opkijkt of waar je een voorbeeld aan neemt.

Een hele reeks helden komt voorbij tijdens de avond, in spetterende, grappige en gevoelige liedjes. De meeste 'helden' verschijnen ook zelf op het toneel. Zo vertelt David over zijn gevecht met de reus Goliath, en Anne Frank over de jaren dat ze ondergedoken zat.

Jedaja bestaat uit meer dan 80 enthousiaste kinderen, in de leeftijd tussen 6 en 18 jaar. Ze worden door een live-band begeleid. De avond staat onder leiding van dirigent Wilna Grandia.

Kaarten kosten €7 voor volwassenen en €5 voor kinderen tot 12 jaar. Te koop aan de zaal. Locatie: De Schuilplaats, Otterloseweg 18A, Ede. Aanvang 19.30 uur, zaal open 19.00 uur.

### PROT. WIJKGEMEENTE TABOR



Taborkerk, Prinsesselaan 8,  
[www.taborkerk.nl](http://www.taborkerk.nl)

### Predikant:

Ds. G.H. Westra, Beatrixlaan 22, 6713 PS Ede, tel. 65 56 61

**Scriba:**

J.G. Hoogteijling, Kazernelaan 17, 6711RJ Ede  
e-mail: info@taborkerk.nl

**Autodienst:**

Ant van Donselaar, tel. 611 074  
Erik Velthuijs, 06 - 21 57 38 28

**Coördinator Ouderen-bezoekwerk:**

Mevr. Ria Buitenhuis, van Borsselelaan 43, 6711 JT Ede,  
tel. 61 06 79

**Wijkkas Protestantse wijkgemeente Tabor**

NL22 RABO 0312 4647 89

**Nieuwe diaken**

De Wijkkerkenraad deelt met groot genoegen mee, dat de heer Kevin Heimgartner (Wildforster 351) bereid is een benoeming tot diaken te aanvaarden. Daarmee krijgt de Diakonie na lange jaren van onderbemensing eindelijk versterking. Tenzij tegen zijn benoeming wettige bezwaren worden ingediend, zal de bevestiging in het ambt van diaken plaatsvinden in de dienst op zondag 25 maart.

**Koffie 'plus'**

Na diezelfde dienst is er op 25 maart weer een 'koffie +'. Een goede gelegenheid nog wat nader kennis te maken met 'onze' nieuwe diaken. Maar ook om elkaar bij te praten over de gang van zaken in de wijkgemeente Tabor en de ontwikkelingen binnen de PGE.

**Seniorenkring**

Volgende bijeenkomst: woensdag 14 maart, vanaf 10.30 in de zijaal van de Taborkerk.

De kring krimpt gestaag. Jammer is dat - er worden goede gesprekken gevoerd, die dikwijls nieuwe inzichten opleveren en nu en dan zelf onze horizon verbreden en verdiepen: dat gunnen we meer mensen! Dus: wees welkom.

**Werkzaamheden predikant**

In de praktijk werkte ik al tijden heel wat meer dan de 30% die de bedrijfsarts officieel voorschreef. Die 30% was zijn ietwat ondoorgrondelijk beleid. Hij had het dan over 'voor de zekerheid', een voorzichtig man was wat hij was. Na een 'finaal' consult bij de arts die mijn rug heeft behandeld, ben ik per 1 februari nu ook 'officieel' weer in volle omvang aan het werk. De klachten zijn intussen niet voor diezelfde volle omvang verdwenen, maar dat kan nog komen - zegt de arts. Er valt mee te leven én te werken.

**Preekrooster 2019**

Er wordt al gewerkt aan het preekrooster voor volgend jaar. Wij hebben een royale lijst potentiële gastvoorgangers. Maar als u ons attent wilt maken op predikanten die u wel eens wilt horen, laat ons het weten, liefst bij ondergetekende.

Met goede groet,  
Gerben H. Westra

**PROT. WIJKGEMEENTE NOORD**

Noorderkerk, Amsterdamseweg 9  
<http://ede.protestantsekerk.net>

**Predikant:**

Ds. C. Oosterveen, Hensjesweg 7, 3772 AZ Barneveld,  
tel. 0342-476572

**Scriba:**

Tijmen Apeldoorn, Heuvelsepad 40, 6711 JR Ede, tel. 618205  
e-mail: tijmenapeldoorn@yahoo.com

**Meldpunt:** voor ziekenhuisopname, langdurige ziekte thuis, geboorte, overlijden of andere bijzonderheden:

Ineke Kerkstra, Diepenbrocklaan 23, 6711 GL Ede, tel. 61 71 64

**Autodienst:**

Joke Ebes, telefoonnummer 616003 of 06 12384125

**Uit de wijk**

Mevr. Adri Stolk moest met longontsteking opgenomen worden in het ziekenhuis. Zorg, maar ook even een ander perspectief. Even een plek met goede zorg en betrokken mensen. Gelukkig heeft zij die ook in haar zussen en mensen om haar heen. Toch is een opname ook altijd een plek van bezinning. Op een of andere manier ben je aandachtiger voor wat er bij jezelf van binnen leeft. Je kijkt anders naar leven. Ook als je wacht op een oproep voor een operatie, onderzoek, ingreep. Hoe ver moet je gaan om tot rust te komen? Of kan het ook dichtbij?

*De tijd ligt voor ons:*

*lang of kort, niemand kan het weten.*

*Wat wordt de tijd, ons toegemeten?*

*Jagen en vlinderen,*

*achter alles aan en met van alles mee?*

*Of leven in U God,*

*met alle zoet en zuur.*

*Wat worden de dagen, ons gegeven?*

*Verloren in de slommer van alledag,*

*ten onder gaan in wat ons overkomt?*

*Of rusten in U God, hoe dan ook,*

*vertrouwen op U in lief en leed.*

*U God, bid ik:*

*blijf de volle smaak van ons bestaan,*

*altijd de open horizon van onze tijd.*

*Gij, de Eeuwige, die met ons gaat.*

*Amen.*

Peer Verhoeven

Van Mark en Elena Hugo, Normalaan 54, 3438 ER Nieuwegein, ontving ik een geboortekaartje. Op 16 februari zijn zij de trotse ouders geworden van een zoontje: Ivar. Wat een groot wonder, ook voor oma Bea. Voor Ivar, zijn ouders en eigenlijk elk menskind een mooie zegenbede, geschreven door Karel Eykman bij psalm 67:

*Jij weet het, mijn kind  
echt goed gelovig ben ik niet  
maar daarom kan ik je nog wel toewensen  
dat je wat hebt aan Gods woorden.*

*Dat je daarop kan rekenen als je steun nodig hebt.  
Dat je daarin kan schuilen als je onderdak zoekt.  
Dat het je helpt vertrouwen te vinden.  
Dat het je bijlicht door tunnels heen.  
Dat je richting vindt, als je de weg niet weet,  
zodat hij nabij is, als jij ver bent.*

*God geve je vrede, voortdurend en in ieder opzicht.  
Zoiets bedoel ik,  
bij wijze van spreken,  
ongeveer.*

### Op 11 maart is onze eerstvolgende special Sunday!

Het leek ons aardig om, ook vanuit het perspectief van de gemeente Ede als Food Valley, eens na te denken over het thema *duurzaamheid*. Iedereen is er op eigen manier wel eens mee bezig. Maar het blijft intrigerend hoe jouw daden van invloed zijn in ruimere kringen. Vanuit die ruimere kringen hebben we de heer Duijzer, directeur coöperatie en duurzaamheid van de Rabobank Nederland bereid gevonden om te vertellen over duurzaamheid en visie daarop vanuit de bank. Het glazen gebouw in Utrecht, van waaruit gewerkt wordt, is imponerend. De directeur benadert het met humor. Hij vertelt dat in de volksmond de twee torens Hoogmoed en Hebzucht worden genoemd....

Maar wat vooral opvalt in het gesprek met hem is de bevolgen manier waarop hij zich op allerlei terrein inzet voor een eerlijke en rechtvaardige grondslag voor de menselijke samenleving. Graag gaan we in gesprek over wat hem daarbij drijft. Zijn christelijke achtergrond speelt daarbij zeker ook een rol. Dat dat niet vanzelfsprekend is in een wereld van geld wordt ook opgemerkt. De vraag waar je je maatschappelijk bevindt is voor velen niet of nauwelijks te beantwoorden.

Maar-, en daarin ligt een uitdaging, wat doen we als kerkmensen met dezelfde vragen?- waar bevinden wij ons in de samenleving en waar maken wij ons, ideologisch en theologisch gezien, sterk voor?

Aan de hand van de gelijkenis van de zaaier gaan we over dit soort zaken in gesprek. Waarschijnlijk kunnen we veel leren van en met elkaar. Waar je je ook bevindt als mens: iedereen doet ertoe. Vandaar ook het thema: *Zaaien, van keukentafel tot bestuurskamer*. Alles doet er toe, als je je wilt inzetten voor een duurzame (leef-) wereld.

In deze dienst maken we ook kennis met Herenboeren Ede: een groep die zich inzet samen duurzaam voedsel te produceren. Hier in Ede in opbouw, en in het spoor van ons thema boeiend, omdat het een lokale link heeft. Enige achtergrondinformatie:

*"Herenboeren willen gezond en duurzaam voedsel. Daarom kiezen ze ervoor geen chemische middelen en kunstmest te gebruiken. Ze investeren in het gezond maken van de bodem en een grote variëteit aan gewassen om ziekten en plagen te weren. De boer is in dienst van de coöperatie en is zeker van zijn inkomen. Zo kan de boer zich concentreren op een maximaal natuurvriendelijke manier van produceren."*

Bovendien zingt Suzanne van Markesteijn enkele songs, die mooi aansluiten bij het thema.

Van harte welkom om eens mee te komen denken en vieren!!

Op palmzondag denken we na over de vraag in welk opzicht de weg van Jezus echt een verandering in onze wereld is geweest, geworden of nu van betekenis is.

Op Goede vrijdag staan we aan de hand van enkele kruisbeelden stil bij datgene wat alle gewenning doorkruist: de niet te bevatten dood, grenzeloze verlatenheid. Bestaat er erbarmen dat vrijmaakt van dood?

### Gebed voor onderweg

*Dat je de weg mag gaan die je goed doet,  
dat je opstaat wanneer je valt,  
dat je mens mag worden in Gods ogen  
en die van anderen.  
Weet dat de aarde je draagt,  
dat je gaat in het licht  
en de wind je omgeeft.  
Dat je de vruchten van je leven proeft  
en gaat in vrede.*

Andries Govaart

Vrede en alle goeds, Caroline Oosterveen

### Pastorale Raad 13 februari 2018

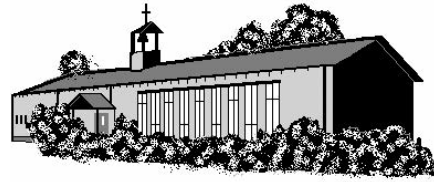
Wim den Ouden heet ons welkom met 'Hij ziet het zo'. In de vrijwilligers bedankavond heeft bloemen raden én uit het hoofd tekenen van de bloem een amusante hoofdrol gespeeld. Het infoblad 2018 is verstuurd met de liturgiebrief en de info staat op de website. De veertigdagenkalender is tijdens de 40dagentijd te volgen op ons weblog of in de aangeschafte PKN kalender. De vakantieweek in het Rooseveltthuis wordt dit jaar voor het laatst georganiseerd vanuit de PKN. Tijdens het inhoudelijk deel confronteert Caroline Oosterveen ons met 'Ouder' en 'Later'. Sander van Voorst sluit met 'Gods geweldige geschenken'.

Sander

### Ontvangen,

Via dhr. Sander v. Voorst €10 voor het bloemenbusje.  
Namens mevr. Greet Pereboom en Elisabeth Verduijn hartelijk dank.

### HARSKAMP GEREFORMEERD



Beatrixlaan 2  
www.gereformeerdekerkharskamp.nl

### Predikant:

Ds. T. Volgenant -Beima  
Hulkestein 51  
7339AW Apeldoorn  
Tel.: 055-5331731  
E-mail: predikant@gereformeerdekerkharskamp.nl

### Scriba:

Dhr. J. van de Hoef  
Apeldoornseweg 73  
6731 SB Otterlo  
Tel.: 591252 ( na 18.00 uur )  
Email: scriba@gereformeerdekerkharskamp.nl

### Wijk

Ik hoop van harte dat de bittere koude inmiddels uit de lucht is als u dit leest en dat we kunnen genieten van een lekker voorjaarszonnetje. Woensdag 14 maart is het biddag voor gewas en arbeid. Dan komen we om 19.30 uur als gemeente bij elkaar om God te vragen of Hij zijn zegen wil geven over het nieuwe seizoen dat voor ons ligt. In deze dienst zal ds. Santing voorgaan. 25 maart mogen we het Heilig Avondmaal vieren. In deze dienst zal ds. Pilkes-van Delft voorgaan. Het volgende kerkblad verschijnt in het weekend van Goede Vrijdag en Pasen. De catechesedienst op 4 maart moet nog komen nu ik dit schrijf.

Veel verdriet is er bij Yeb en Rian en hun kinderen om het overlijden van Yeb's broer Jaap, hij overleed aan de gevolgen van een ernstige ziekte. Onverwacht overleed de moeder van Dirk Meijer, wat een schok en zo kort na het overlijden van vader. Laten we beide families in onze gebeden gedenken en onze Heer vragen of Hij hen nabij wil zijn. Deze keer geen 80+ verjaardagen te melden voor de komende weken. Natuurlijk denken we aan hen die het moeilijk hebben, het is goed om aandacht voor elkaar te hebben: een kaartje, een hand op je schouder, een belangstellende vraag. Het lijken misschien heel onbetekenende dingen, maar op momenten dat je het nodig hebt is juist dit kleine heel erg waardevol.

Senioren: Vrijdag 23 Maart is de paasbrunch. Meer informatie over volgt nog.

Graag wil ik u, nu we onderweg zijn naar Goede Vrijdag en Pasen, het volgende gedicht van Nel Benschop meegeven.

*Hij was twee nachten in het graf geweest  
toen God Hem riep: "Sta op, mijn Zoon!  
De hele hemel viert nu feest,  
de engelen staan juichend om mijn troon.*



*Ga, zeg de mensen dat Ik door Uw lijden hen uit de macht van dood en zonde wil bevrijden".*

*En bij die woorden wentelde de steen en Christus stond omstraald door morgenzon. De wachters vluchtten vol ontzetting heen, alsof de dood hen achterhalen kon. En toen heeft God twee engelen gezonden die Christus ´ windsels hebben opgewonden.*

*En zij verkondigden de vrouwen, dat de Meester opgestaan was uit het graf. Toen hoorden zij, die Hem het meest had liefgehad haar naam. Maar Hij leek zó ver van haar af dat zij alleen vol eerbied kon aanbidden. En toen zijn jong ´ren treurden, stond Hij in hun midden.*

*Als toen, in Emmaüs, breekt Hij het brood; Hij opent onze ogen, dat ook wij zien hoe Hij leed voor ons tot in de dood en zullen weten: Jezus kocht ons vrij. Het sterven is geen einde, maar een nieuw beginnen. Het is iets afstaan om het ál te winnen.*

Met een hartelijke groet,  
Jan van de Hoef

## Hallo jongens en meisjes

### 11 maart - Jezus geeft duizenden mensen te eten



Jezus ging naar de overkant van het Meer van Galilea. Een grote groep mensen volgde hem, omdat ze gezien hadden welke wondertekens Jezus bij zieken deed. Hij ging de berg op en ging daar met zijn leerlingen zitten. Toen keek Jezus om zich heen en zag dat de mensen hem volgden. Hij vroeg aan Filippus: 'Waar kunnen we brood kopen om deze mensen te eten te geven?' 'Zelfs tweehonderd denarie zou niet voldoende zijn om iedereen

een klein stukje brood te geven' zei Filippus. Toen zei Andreas: 'Er is hier wel een jongen met vijf broden en twee vissen. Maar wat hebben we daaraan voor zoveel mensen?' Er waren ongeveer vijfduizend mensen. Jezus nam de broden, sprak het zegengebied uit en verdeelde het brood onder de mensen die er waren. Hetzelfde deed hij met de vis. Er was zoveel dat iedereen zich helemaal dik kon eten. Daarna zei Jezus: 'Verzamel nu de overgebleven stukken brood zodat er niets verloren gaat. Dit deden ze en ze vulden twaalf manden met brood. Toen de mensen dit zagen zeiden ze: 'Hij moet wel de profeet zijn die in de wereld zou komen.' Daarna ging Jezus alleen de berg op. Veel mensen liepen Jezus achterna, omdat ze gehoord hadden over de wonderen die Hij gedaan heeft. Dat trok de aandacht; het is spectaculair, je moet het meegemaakt hebben. De mensen luisterden vol aandacht en vergaten de tijd. Ze waren te laat om eten te kopen en hadden veel te weinig bij zich. De discipelen hadden niets, een jongen gaf vijf broden en twee vissen. Als Jezus daarvoor dankt en brood en vis in stukken breekt, maakt God dat er meer dan genoeg is voor iedereen. Wat een wonder. Zo laat geeft Jezus een voorproefje van de toekomst. Daar zal in de nieuwe schepping genoeg zijn voor iedereen.

### 18 maart - Jezus legt uit waarom Hij gaat sterven



Jezus is bang. Hij gaat naar het Pesachfeest in Jeruzalem zoals ieder jaar. Maar Hij weet dat zijn vijanden Hem pijn willen doen, misschien wel doodmaken. Dat is gevaarlijk en eng. Jezus legt dit uit als door een graankorrel. Die wordt gezaaid en gaat dood, maar er groeit een halm uit die heel veel graankorrels oplevert. Wordt de graankorrel niet gezaaid, dan blijft het er maar één. Jezus weet dat God de Vader wil dat Hij zijn leven opoffert. Hij moet sterven, zodat veel mensen eeuwig leven mogen ontvangen, omdat ze in

Hem geloven. Dat is het doel van zijn reis naar het feest in Jeruzalem. Jezus bidt tot zijn Vader of hij hem wil helpen. Dan praat God uit de hemel tegen Hem: 'Ik zal laten zien dat ik de sterkste ben, Ik zal overal bij je zijn.' Zo wordt Jezus getroost en voelt zich niet meer zo bang. Alles zal goed komen.

### 25 maart - Jezus trekt als Koning Jeruzalem binnen



Er waren al veel mensen in Jeruzalem voor het pesachfeest. De mensen waren druk bezig met de voorbereidingen. Toen ze hoorden dat Jezus ook zou komen en onderweg was haalden ze palmtakken en liepen de stad uit. Jezus tegemoet. Wanneer Jezus in zicht kwam riepen ze: 'Hosanna! Gezegend hij die komt in de naam van de Heer, de koning van Israël!' De mensen legden de palmtakken op de grond en Jezus die op een ezel zat liep er overheen. Als een koning.

Groetjes, Mirjam Rap

### Rooster oppas en kindernevendienst:

11-03 Erica en Hennie  
18-03 Gonnie en Anne  
25-03 Elly en Mark  
01-04 Nicoline en Anouska

## WIJKGEMEENTE BEATRIXKERK



Beatrixlaan 54 te Ede  
[www.beatrixkerk.nl](http://www.beatrixkerk.nl)

### Kerkdiensten op internet

De kerkdiensten in de Beatrixkerk zijn iedere zondag live via [www.beatrixkerk.nl](http://www.beatrixkerk.nl) te volgen  
De diensten kunnen ook later bekeken worden.

### Predikant

Ds. T. P. de Jong  
Proosdijweg 33 6714AK Ede  
Telnr 309191  
e-mail [tpdejong@beatrixkerk.nl](mailto:tpdejong@beatrixkerk.nl)

### Pastoraal werker

drs. N.A. Hakkenberg, Geerestein 36, 6714 DL Ede, tel. 0318 300833, e-mail [nhakkenberg@beatrixkerk.nl](mailto:nhakkenberg@beatrixkerk.nl)  
Scriba:  
Johan Huizinga Edendreef 61 tel 638832e-mail: [scriba@beatrixkerk.nl](mailto:scriba@beatrixkerk.nl)

### Meldpunt Coördinatie Pastoraat

Nettie Hordijk, St. Hubertus 230, 6713 JJ Ede, tel. 62 47 84  
e-mail: [j.hordijk4@kpnplanet.nl](mailto:j.hordijk4@kpnplanet.nl)  
Breus Versteeg, Oude Kerkweg 78, 6717 JS Ede, tel. 63 43 38  
e-mail: [breusemans@hetnet.nl](mailto:breusemans@hetnet.nl)

### Wijkpenningmeester:

A.W. van der Meer, Artemislaan 17, 6713 HS Ede, tel. 59 07 74  
e-mail: [wijkpenningmeester@beatrixkerk.nl](mailto:wijkpenningmeester@beatrixkerk.nl)

### Wijkkas

Rekeningnummer NL83 RABO 0126 9886 33 t.n.v. Wijkkas Beatrixkerk te Ede

### Coördinator autodienst:

D. Peters, Nijverheidplein 20, tel. 64 66 48

**Redactie Wijkbrief:**

P.J. Westmaas, Hogerhorst 55, 6714 LB Ede, tel. 62 52 68  
e-mail: wijkbrief@beatrixkerk.nl

**In memoriam Hendrika Heerikhuisen-Danen**

Vrijdag 16 februari is op 72-jarige leeftijd Hendrika Heerikhuisen-Danen gestorven. Henny wilde ontzettend graag leven, maar moest uiteindelijk loslaten; en zij weet zich nu geborgen bij God. De afscheidsdienst van Henny Heerikhuisen was vrijdag 23 februari, waarna zij op de Gemeentelijke Begraafplaats in Ede bij haar man is begraven. Een hele bijzondere dag, want dit was 52 jaar geleden hun trouwdag. Daarom lazten we ook Psalm 4, de tekst die zij die dag meekregen. Jan en Henny hadden een gelukkig huwelijk waarbij zij elkaar in eigenschappen aanvulden. Na het overlijden van haar man was Henny verdrietig, maar wist zich te herpakken. Ze gaf haar verdere leven een blije invulling, waarin ze gelukkig was. Fijn was het contact met de kinderen en de vier kleinkinderen. Zo beleefde zij onder meer nog mooie vakanties samen met haar dochter en die haar twee dochters. Henny vocht een aantal jaren tegen een hersentumor en in aanvang met succes. Maar de laatste maanden bleek herstel niet meer mogelijk en uiteindelijk heeft zij haar leven in rust overgegeven.

Netta Hakkenberg  
Pastoraal werker

**In memoriam Klaas van Oostende**

Met beide (militaire) voeten op de grond, in goede gezondheid en samen met zijn vrouw Saapke en allen die hen lief zijn: het leven van Klaas van Oostende was goed, ook in bijbelse zin. Wat in het bijbelboek *Prediker* staat geschreven: geniet van het geschenk van het leven; hij heeft er op eigen wijze vorm aan gegeven. In de verhalen van kinderen en kleinkinderen weerklonk dat hij een zorgzame en betrokken man was, die praktisch veel kon. IJkpunten in zijn bestaan waren zijn geloof, en ook het ritme van vaste uren en tijdstippen. Vaak een houvast als het daarnaast niet altijd lukt om voor wat er diep bij jezelf van binnen leeft met andere mensen te kunnen delen. Zeker na zijn pensioen werd dat lastig voor hem, en het veranderde hem. Vastheid gaf knap knutselen, luid zingen, zijn vrouw verwennen, trouw naar de kerk. Het eropuit trekken, het meest kenmerkend op de fiets met zijn Saapke door het Drentse landschap, geeft weer adem en lucht. Dat heb je nodig, zegt ook *Prediker*: adem, leeftocht. Je komt iets los van de taaie grond... In de afscheidsdienst lazten we dus uit *Prediker*. Maar wel in die speciale vertaling die hij van familie had aangereikt gekregen: de basisbijbel.

In het gedeelte uit *Prediker* 12 staat telkens uitleg van de tekst tussen haakjes erbij. Zo, met die uitleg, moest het ook voorgelezen worden. Wat geloof is moet immers uitgelegd worden; net zoals dat ook geldt voor elk menskind. Misschien denk je soms zwart/ wit, maar tussen de haakjes van je hart is er zoveel meer over je leven te zeggen.... Misschien lukt het niet alles woorden te geven, maar blijdschap en trots over iedereen die bij hem hoorde leefde er zeker van binnen. Voor hem was het een grote troost dat God hem kent, juist ook van binnen. Dat je Schepper (dat laatste stukje uit het hoofdstuk: gedenk Hem) jou juist vasthoudt als je beseft dat liefde niet maakbaar is, en leven donker en eindig is. Zijn vleugels, als liefdevolle haakjes, houden alles bijeen, ook wat niet gedeeld kan worden. Dat geschenk gunde hij vast iedereen om hem heen ook, diep van binnen.

En hij heeft het met wie hem lief was ervaren in hospice, ziekenhuis en in de Pleinen. Zo mooi, dat een ieder nabij was, hoe moeilijk het soms ook was.

Zijn adem hield op, maar zijn geest ging naar God (weer uit dat prachtige boek *Prediker*).

Ministeck was zijn hobby. Met eindeloos geduld al die kleine stukjes op de goede plek leggen en zo iets moois maken....zo leeft toch iedereen?... Het maken van de vogel van ministeck lukte niet meer. Zijn kracht was op. Maar die andere vogel, van God, heeft hem vanaf de grond zelf meegenomen.

Dat is diepe troost voor zijn vrouw. Vleugels om onmacht, afscheid, verdriet. Dankbaar zijn voor al het goede dat er was. Moge aan allen die bij hen horen de adem en de kracht geven om eigen vleugels uit te slaan, kleine liefdevolle bouwsteentjes aan te dragen voor een goed leven. In de wetenschap of het verlangen dat je met al wat in je leeft wordt liefgehad. Die lijn van liefde, zo mocht ik ervaren, wordt al voortgezet!...

Caroline Oosterveen

**In memoriam - Marijke Elisabeth Kuperus-Drenth**

Op 3 november 1953 werd Marijke in Amersfoort geboren, en na 64 jaar overleed zij als gezegend mens thuis bij haar man Ko op 12 februari 2018. Toen vorig jaar duidelijk werd dat Marijke ziek was en niet meer beter zou kunnen worden, brak een tijd aan waarin bijzonder veel kostbare momenten zijn beleefd, maar waarin ook veel verdriet verwerkt moest worden. Het leven was nog te goed en er was nog te veel te genieten om het nu al los te moeten laten. Toch ging de ziekte onverbiddelijk door - en steeds meer werd duidelijk dat het einde er aan kwam. De kleinkinderen waren (en zijn) een grote bron van blijdschap en dankbaarheid. Wat was ze er trots op. Daarnaast was er ook het houvast in het besef dat God een God van trouw is. Geloof was voor Marijke niet het einde van vragen, maar het rust vinden in alle vragen. Het overlijden van Siebren, nog maar enkele jaren geleden, was een zwarte bladzijde in haar leven. Maar ook dat kon samen met Ko steeds meer een plek worden gegeven. Nu haar eigen einde dichterbij kwam werd dat verwerken van verdriet opeens doorkruist door een ander verdriet. Troost vond Marijke in het geloof. Ook wij zochten dat in de dienst van Woord en gebed voorafgaand aan de begrafenis op 17 februari in de trouwpsalm die Ko en zij meekregen; psalm 36: 'Heer, uw liefde is zo groot als de wereld, uw trouw is hemelhoog'. Op die trouw van God rusten wij. Eéns werd als teken van die trouw die boog in de hemel aangewezen. Marijke's kleinzoon maakte met textielstiften een prachtige tekening van die boog op het kussensloop waarop Marijke de laatste dagen van haar leven lag. Daarop mocht zij rusten. Daarop mocht zij inslapen. Moge de gedachtenis aan Marijke tot zegen zijn - en moge haar God Ko, de kinderen en kleinkinderen en allen die Marijke zullen missen nabij zijn, in Zijn grote trouw.

**In memoriam Gerrit van Scherrenburg**

Op dinsdagmorgen 6 februari 2018 overleed Gerrit van Scherrenburg, appartement 603, Bethanië, Platteelhof 3, 6711 JK Ede op de leeftijd van 86 jaar. Hij kreeg in april 2015 een herseninfarct, waardoor hij gedeeltelijk verlamd is geworden. Na opgenomen geweest te zijn in het ziekenhuis en in het verpleeghuis "De Breukelderhof" kwam hij in juli 2016 in Bethanië wonen. Daar heeft hij nog een goede tijd gehad. Hij was dankbaar voor de liefdevolle verzorging die hij kreeg.

Ik heb hem leren kennen als een vriendelijke man, die echt kon genieten van de goede dingen die er zijn. Hij hield van contacten en had een brede belangstelling.

Hij is vroeger jeugdambtsdrager geweest in de Gereformeerde Kerk in Ede. Hij bezocht in Bethanië trouw de kerkdiensten. Het greep hem erg aan dat er kort na elkaar twee medebewoners die met hem de Oase bezochten, kwamen te overlijden. Hij zei: 'zij gaan allemaal dood', niet wetende dat hij de volgende zou zijn. Hij kreeg een zware longontsteking en kwam er niet meer bovenop. Het is een heel groot verlies voor zijn enige zus Rie van Bemmel-van Scherrenburg. Nadat Rie weduwe werd, heeft hij nog een tijdlang bij haar gewoond. Een sterke band was er tussen broer en zus. Maar ook Ida de Jeu heeft veel voor hem betekend. Gerrit is altijd alleen gebleven, maar had vele vrienden.

In de afscheidsdienst hebben wij Filippenzen 1 vers 23b overdacht: *Bij Christus te zijn, want dat is verreweg het beste*. Wij zullen hem missen, maar het is voor ons allen een rijke troost dat hij nu bij Christus, zijn Heiland mag zijn.

Correspondentieadres: Kerkweg 1a, 6717 EX Ede.

Ds. D.C. Floor,  
geestelijk verzorger in Bethanië

**Omzien naar elkaar**

Het is altijd fijn om te kunnen vertellen over nieuw leven. Zo is op 31 januari is Sofia Greetje Loes geboren. Sofia is de dochter van Lars en Victoria Lamers-Bakker. Van harte gefeliciteerd met jullie meisje.

Verder denken we aan gemeenteleden die in het ziekenhuis liggen, zoals mevrouw Grondman-Sellies. En zijn verheugd met de mensen die weer thuis zijn, zoals Marien Bakker. En nog een aantal gemeenteleden verblijft op andere plekken om te herstellen. Mevrouw Linde-Spelt is voor revalidatie in Oranje Nassau's Oord en mevrouw Slagmolen-van der Voet rust uit van een hersenschudding in het Pieter Pauw. En diaken Elly Vlok-Hent rust thuis uit van een hersenschudding.

Netta Hakkenberg  
Pastoraal werker

### Vanaf Proosda Beatitudinum

Deze keer is de kop boven dit stukje een beetje gelogen. Ik zit namelijk niet in de pastorie, maar in de kerk. De oud-papier groep is hier in de kou bij de kerk druk aan het werk. Zo dadelijk heb ik hier een afspraak en ik ben er dus maar wat eerder heen gegaan om op mijn laptop nog wat te werken. Eigenlijk is het hier in de kerk altijd wel gezellig om te werken, er zijn vaak mensen en het is er nooit saai. En héél soms, ben ik alleen. Toch is ook dat dan eigenlijk nooit erg en ook wel mooi.

Maar meestal is het een komen en gaan van mensen. Ook in figuurlijke zin. Het is bijzonder om te merken dat nieuwe leden hun weg vinden naar onze gemeente - en een speciale werkgroep denkt na over hoe wij als gemeente hen een beetje kunnen helpen hun weg te vinden. Mooi om hen zondags in de diensten welkom te heten. Ook morgen zal dat weer gebeuren. Toch heten we niet alleen nieuwe leden welkom; want soms is het dus ook een 'gaan'... Komende week, bij de vergadering van de Taakgroep Pastoraat zal er zoals gebruikelijk stil gestaan worden bij de gemeenteleden die sinds de vorige vergadering zijn overleden. Deze keer alleen al zijn dat acht namen... Het hakt er in, bij ons als gemeente.

En zo gaan we met vreugde en verdriet richting het Paasfeest. Persoonlijk beleef ik er veel aan om dit jaar intensief met Paulus naar het Paasfeest toe te leven. Elke dag een psalm, en elke dag een stukje Paulus. Het is alsof we Paulus op deze manier ook wat beter leren kennen. De oude en vertrouwde woorden werken wonderlijk genoeg toch opeens vernieuwend als we zo juist met het oog op Pasen eens gericht luisteren naar wat Paulus daarover zelf in zijn leven ontdekt heeft.

Over twee weken zullen we dan met een groep gemeenteleden een weekend naar Abdij Nieuw Sion in Diepenveen gaan. We gaan als groep eigenlijk met Corine Berens en Martine Berens mee, die belijdenis van hun geloof zullen doen in de Paasnacht. Dat zal ongetwijfeld een bijzondere dienst worden. Ik zie uit naar dat klooster-gemeenteweekend waarin we ons onder andere daarop voorbereiden. Goed om de stilte en bezinning op te zoeken vanuit het drukke bestaan!

Erg bijzonder dat er dan op die zondagmorgen, 18 maart, de gelegenheid is voor alle gemeenteleden om naar het klooster te komen, met een speciale bus die vanaf de Beatrixkerk om 9.00 uur vertrekt. Zo kunnen ook zij die het hele weekend er niet bij konden zijn toch de gelegenheid krijgen om samen met ons daar in het klooster een (Avondmaals)dienst mee te maken. Ik ben erg benieuwd hoe dat zal zijn en zie er naar uit!

Voor nu groet ik u hartelijk en wens allen een goede, gezegende verdere 40-dagen tijd toe!

ds. Theo Pieter de Jong

P.S. van harte uitgenodigd om ook in uw persoonlijke gebeden te bidden voor Martine en Corine Berens, die zich voorbereiden op hun belijdenis. Het is altijd weer indrukwekkend als jonge mensen in het openbaar hun keuze uitspreken om hun doop te beamen en 'ja' te antwoorden op Christus' roepstem: 'Volg Mij'. De beslissing van Martine en Corine is in die zin een stimulans voor ons allemaal om daar opnieuw bij stil te staan.

### Verheugend nieuws!

Op 31 januari hebben Lars en Victoria Lamers een dochtertje gekregen. Zij heet Sofia Greetje Loes. De betekenis van haar namen doet mij aan een gelijkenis van Jezus denken; een mens die alles over had voor die éne kostbare parel. Sofia's namen betekenen: roemvolle strijder, wijsheid en parel... Veelbelovend, klinkt dat...! De kleine Sofia is niet alleen de dochter van Lars en Victoria, maar ook de kleindochter van Marien en Greetje Bakker, dus ook hen feliciteren wij bij dezen! Het adres van Lars, Victoria en Sophia is Leidijk 61, 6681 TM in Bommel.

### PROT. WIJKGEMEENTE DE OPEN HOF



Hoflaan 2,  
www.openhof-ede.nl

#### Scriba:

Scriba: B.Pluimers, Gildestraat 26, 6711 DM Ede  
email: scriba@openhof-ede.nl tel.: 591029

#### Pastoraat

De pastorale zorg voor gemeenteleden wordt via een hulpdienst ondersteund door:

ds. Hans Breunese, en ds Jacqueline Dam – Oskam.

Voor pastorale zorg kunt u desgewenst contact opnemen met hen en natuurlijk via uw wijkouderling.

#### Wijkindeling:

**Predikant: ds Hans Breunese** T 06-18700102, bereikbaar op dins- en donderdag van 12.30-13.00 uur

#### Veldhuizen B - Hoffen, Beken en Velden

Ouderling: VACATURE. Aanspreekpunt tijdens de vacature: mw. Nel de Vries, T0318-631259, nelwentzel@yahoo.com

#### Dalen en de wijk Klaphek

Ouderling: mw. Hennie Timmerman T 0318-633552;  
htimmerman@che.nl

#### Kernhem en Lunteren

Ouderling: dhr. John van den Berg T 0318-635045; john.vandenberg@xs4all.nl

**Predikant: ds. Jacqueline Dam-Oskam** T 0318-575907

#### Veldhuizen A- Burgen, Horsten en Steinen

Ouderling: VACATURE

#### Ede-overig en Bennekom

Ouderling: dhr. Herman Slijper T 0318-692226;  
herman.slijper@gmail.com

#### Bij ernstige ziekte en overlijden:

Kunt u contact opnemen met de scriba: Betty Pluimers,  
T: 0318-591029 / 06-15686248 scriba@openhof-ede.nl

#### In memoriam

Op 16 februari jl. overleed Aleida Jacoba Hovestad Adams. Leida Hovestad werd geboren in Hoogland, maar haar leven in lag in Ede, eerst in ouderlijk huis, in het gezin met 9 kinderen waar zij het jongste meisje was.

Later met haar man Rein woonde ze ook in Ede: Blokkenweg, Weerdestein, Nettelhorst en vanaf 1980 aan de Enkstein. Al jong moest ze Rein plotseling missen. Dat luidde een zware tijd voor haar in.

Velen van de oud leerlingen van 't Streek zullen haar misschien nog herinneren als lid van de huishoudelijke dienst van 't Streek. Ze werkte er 37 jaar. Haar zoons weten nog van de grote schoonmaak in de schoolvakanties. Vakanties waren er gelukkig ook om uit te gaan; Loenen, de stacaravan, later naar Zeeland en Texel werd ontdekt en er was een tijd dat er busreizen werden gemaakt verder weg.

Leida maakte makkelijk contacten, was sociaal in de omgang. Er was altijd hulp voor burens en familie die gereden moesten worden. Haar jongens noemden haar daarom wel de 'regiotaxi'.

Tijdens een familiebezoek in Duitsland kreeg ze een eerste herseninfarct. Het luidde het einde van haar zelfstandigheid in. Ze accepteerde haar situatie, nam wat het leven haar bracht. Klaagde nooit. Ook op het laatst toen de hersenbloedingen haar van de Enkstein verdreven naar de Wadestein met weinig uitzicht en later naar de Klinkenberg met veel bedlegerigheid en pijn. Zelfs uit deze periode herinneren haar jongens zich goede momenten met humor soms.

Leida had al voor de herseninfarcten over haar dood nagedacht. Ze liet niet alleen een briefje met praktische aanwijzingen na, maar ook één waarin alle liefde voor haar jongens, René en Alex, tot klinken kwam. Ook de dankbaarheid over haar leven sprak

hieruit. We hebben er troost uit geput op de dag van haar afscheid in het crematorium in Ede. We lazen uit Johannes 15, het beeld van de wijnstok en over blijven in de liefde.

Leida is 76 jaar geworden. Ze laat twee zoons na, schoondochters en vier kleinkinderen.

ds. J. Dam

### Doopdienst op zondag 'Laetare', 11 maart

A.s. zondag is het de vierde zondag van de veertigdagentijd, vanouds zondag 'Laetare' genoemd (verheug u, laten we blij zijn) of ook wel 'klein Pasen'. Een feestelijke zondag dus, midden in deze voorbereidings- en bezinningstijd tijd als een 'voorproefje' van Pasen. Feestelijk is de klassieke lezing voor deze zondag: Johannes 6,1-15, het verhaal van de wonderbaarlijke spijziging, dat we zullen lezen en spellen. Feestelijk ook omdat Jonne (doopnamen Joanne Dirkje Cornelie) Schoonderbeek, geboren op 24 november jl. (Catharinadaal 23) het teken van de doop zal ontvangen. We wensen de trotse en dankbare ouders Gert Jan en Karlien van harte geluk met dit voornemen en we hopen met hen op vele doopgetuigen a.s. zondag! En we wensen hen bij voorbaat veel sterkte en wijsheid bij het voorgaan van Jonne op de weg van de Heer.

### Giften

Op pastoraal bezoek ontving ik in de afgelopen tijd een tweetal giften (€ 10 en € 20) uit dankbaarheid voor de wijkkas van De Open Hof. Familie NN danken we hartelijk voor deze goede gaven! De wijkkas kan het goed gebruiken.

Ds. H.J. (Jan) Oortgiesen, consulent

### Een eigen plekje in huis

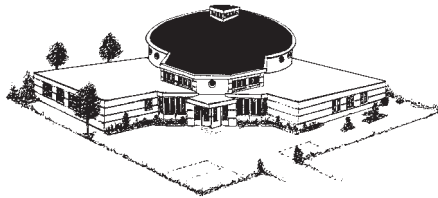
Niet zo lang geleden kwam Alie bij ons binnen op kantoor. Ik was door de receptie gevraagd te komen omdat er iemand een vraag over mantelzorg had. Alie kwam nogal gehaast en gestrest op me over, dus ik was benieuwd waar ze voor was gekomen. "Het gaat niet meer", begon ze, "het gaat steeds slechter met mijn man en ik red het niet meer. Ik heb vorig jaar al gehoord dat je hulp bij je huishouden kunt krijgen via een kennis, maar ik kon het nog wel vond ik. Maar nu wordt het echt teveel." Toen ik wat verder vroeg, vertelde ze me dat haar man verderop nog in de auto zat te wachten, dus dat ze snel weer terug moest. En ook dat ze liever een afspraak bij ons op kantoor wilde maken, want haar man zou het waarschijnlijk maar niks vinden.

Een paar uur voor onze afspraak belde ze op dat ze het er met haar man Peter over had gehad. Hij bleek ook te vinden dat Alie hulp kon gebruiken en dus kon de afspraak bij hen thuis. Dat klonk veelbelovend.

Bij hen thuis bleek er veel aan de hand te zijn met Peter. Na de operatie eind vorig jaar ging hij hard achteruit. Zo erg dat hij bijna niet meer kon lopen. Er kwam steeds meer bij Alie te liggen. Naast alle zorgen, miste Alie tijd en ruimte voor zichzelf. Peter was nu elk moment aanwezig als zij thuis was. Er bleek boven nog een oude hobbykamer te zijn, maar daar lagen veel oude papieren die eerst uitgezocht moesten worden. Al pratend bleek dat Alie iemand nodig had als steun om te beginnen. Een paar familieleden en kennissen vielen al snel af. Toen bood Peter zich aan om er bij te zitten, wat voor Alie voldoende steun bleek te zijn. Met nieuwe hoop en perspectief sloten we ons gesprek af. Alie kreeg niet alleen hulp, maar ook een eigen plekje in huis. Om af en toe op te laden en wat voor zichzelf te kunnen doen. Samen in gesprek kwamen we verder!

Jan Jong  
 Sociaal werker bij Malkander  
[www.malkander-ed.nl](http://www.malkander-ed.nl)

## KERKELIJK CENTRUM EMMAÜS SAMENWERKENDE KERKEN



Laan der Verenigde Naties 94, tel. 63 62 52  
[www.emmaus-ed.nl](http://www.emmaus-ed.nl)

### Pastores:

Ds. J.P. Prenger, tel. 306943  
 J.A.Th.M. Lucassen, tel. 65 22 55  
 Ds. A.J. van Zanden, tel. 0317-843395  
 L. van Laar, tel. 06-15110184

### Secretariaat Cora:

Jan-Willem Donkers, Noël Bakerstate 27, 6716 NK Ede,  
[donkers@emmaus-ed.nl](mailto:donkers@emmaus-ed.nl)

## ALGEMEEN

### Gratis app *Mijn Bijbel*



Nederlands  
 Bijbelgenootschap

Het Nederlands Bijbelgenootschap heeft de gratis app *Mijn Bijbel* gelanceerd. Met de app kan iedereen in zes vertalingen de Bijbel lezen, waaronder de Bijbel in

Gewone Taal (BGT) en de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV). De vertalingen zijn downloadbaar en daardoor ook offline te lezen. 'Vanaf nu kan iedereen gratis én offline in de NBV of BGT lezen: de meest gelezen vertaling en de meest duidelijke vertaling van Nederland', aldus directeur van het Nederlands Bijbelgenootschap Rieuwerd Buitenwerf. 'Het leesgemak staat in deze app voorop. Je kunt meteen beginnen met lezen zodra je de app hebt geïnstalleerd. Lettergrootte en lettertype zijn aanpasbaar aan je eigen wensen. We verwachten dat de app veel gebruikt gaat worden in kerken, omdat je nu ook zonder wifi of 4G de NBV kunt lezen.'

Wat kunnen gebruikers met de app?

*Mijn Bijbel* geeft toegang tot zes vertalingen, die met één swipe te downloaden zijn. De volgende vertalingen zijn opgenomen in de app: de Nieuwe Bijbelvertaling, de Bijbel in Gewone Taal, de Groot Nieuws Bijbel, de NBG 1951, de Statenvertaling en de Fryske Bibel. Op het startscherm van de app staat de bijbeltekst van de dag. De komende maanden wordt de app steeds verder uitgebreid, bijvoorbeeld met de leesplannen van [debijbel.nl](http://debijbel.nl).

Wereldwijd. Het bijbelgenootschap gaat de app verder ontwikkelen, zodat ook andere bijbelgenootschappen wereldwijd er gebruik van kunnen maken in hun lokale context.

De app *Mijn Bijbel* is te downloaden in de Google Play Store en de App Store.

Informatie over het downloaden van de gratis bijbelapp treft u aan op [www.mijnbijbel.nl](http://www.mijnbijbel.nl).

### KERKVENSTER



EDE FM ether FM 107,3 MHz, kabel Ziggo 93,1 MHz. Digitale radio: via Ziggo, KPN, Telfort en XS4ALL. Live en uitzending gemist via [www.edefm.nl](http://www.edefm.nl)

### Programma's elke maandagavond:

18.30 uur: ORGELUUR, gepresenteerd door Joop Rodenburg en Cees Kwint.

Herhaling: zondag 8.30 uur.

19.00 uur: KERKVENSTER: informatie over kerkelijk en christelijk leven in Ede c.a.

Redactie: Ds. Arie Romein, Adriana Balk, Peter Blokhuis, Anton Kanis en Daan Laban.

Herhaling: zondag 12.00 - 13.00 en 22.00 - 23.00 uur.

20.00 uur: ZINGEND GELOVEN. Presentatie: Arie Baanstra, Ronald de Lange, Carin Modderkolk, Maty Romein  
Herhaling: zondag 21.00 uur.

#### PROGRAMMA 'KERKVENSTER' maart 2018:

Alle 'liederen van de week' zijn in deze maand uit 'Voorzichtig licht' van André Troost

#### 12 maart 2018

Gesprek met Han Kerkhof over 'Computers en samenleving.'  
Lied van de Week: 'Ik geloof dat God mijn Vader...' Column: Tjirk van der Ziel. Actueel nieuws. Muzikale intermezzo's.

#### 19 maart 2018

In de rubriek 'In 't Vizioer' praten redactieleden over treffende lectuur van de afgelopen week inzake kerk en geloof.' Column: Teunis Bunt. Lied van de Week: 'Vrede zal bloeien.' Actuele berichten. Muzikale aanvulling.

#### 26 maart 2018

Vraaggesprek met Ferry Ruijtenberg over 'Het jeugdwerk van De Schuilplaats.'

Lied van de Week: 'Licht voor alle volken'. Boekbespreking: Peter Blokhuis van het boek "Geloven na Darwin en Hubble", door Jan H. van Bommel. Muzikale aanvulling. Actuele berichten.

### KERKELIJKE STAND

#### Overleden

16 feb 2018: A.J. Hovestad-Adams, Nwe Klinkenberg 1-358, 76 jaar

16 feb 2018: H. Heerikhuizen-Danen, Zuiderkroon 15, 72 jaar

18 feb 2018: C. Stam-Brand, Nw Klinkenberg 1-304, 85 jaar

#### Gedoopt op 18 februari 2018 Beatrixkerk

Phileine Inge van Engelenhoven, Eshofweg 24

Etje Suzanna Onnink, Laan 1933 19

Lizzy Johanna van Limbeek, Smaragdstraat 65

#### Nieuw ingekomen

C. Oosterveen en I.M. Vorage, Hensjesweg 7, B'veld

Fam. Geurtsen-Kraak, Valkestein 511

G.M.J. Both, Tooroplaan 24-1

L.H. Suwae, Nwe Stationsstraat 28

O.V. de Haan, Groevenbeek 66

R. Steentjes, Allebestraat 5

H.E. Nicolaas, Rozenlaan 26

fam. Geurtsen-Kraak, Valkestein 511

P.C.J. Dekkers, Schoutenhof 16

#### Verhuisd

E.E. Hugo-van Doorn, Saffierstraat 26 naar Telefoonweg 58-33

fam. De Jong-Muelders, Irenelaan 47 naar Dennenlaan 408

fam. Brouwer-Jansen, Kampstraat 19 naar Diedenweg 32A

fam. Sukkel-Brouwer, Opveld 16 naar W. Marislaan 515

J.L.M. Verwaal, Klaphekweg 46 naar Pienemanstraat 43

fam. Ter Maat-Ruiter, Ruisdaelstraat 9 naar Pr Bernhardlaan 30B

fam. Prenger-Mikkers-Van Oord, Bakkeveen 13

naar Korenlaan 60, B.

#### Vertrokken

H. Fluit, Brouwerstraat 76 naar Arnhem

H. van der Ree Doolaard, Maanderpoort 45 naar Gouda

### NIEUWS

#### Jongeren beleven het Paasverhaal in het holst van de nacht



22 februari 2018

*Achterdocht, spanning, eenzaamheid, vermoeidheid en troost. Zo'n 100 Ermelose tieners moeten dit alles doorstaan. Ze kruipen in de Paasnacht even in de huid van een van de volgelingen van Jezus in zijn laatste dagen voor zijn kruisiging.*

De Taakgroep Jeugdwerk, verbonden aan de Gereformeerde Kerk in Ermelo (GKE), organiseerde in 2017 voor de tweede maal een spannend spel voor tieners in de nacht voor Pasen. Eén van de initiatiefnemers is dominee Sjaak Teuwissen. "Binnen de GKE bestaat al een lange traditie van Paasnachtwakes met jongeren: al zo'n vijftien jaar wordt er in de nacht van Stille Zaterdag op Pasen een Paasnachtwake gehouden, afgewisseld met vieringen en workshopprogramma's. Een prachtig programma maar we zagen de laatste jaren de belangstelling onder jongeren afnemen en een toenemend verloop van vrijwilligers: noem het 'slijtage' van een prima concept. Tijd voor een radicaal ander concept."

#### Commitment

"Het nieuwe concept kreeg aanvankelijk de titel 'Reis door de nacht'. Het programma start om 19.00 uur met een maaltijd en gaat door tot de volgende ochtend 8.00 uur. Jongeren fietsen s'nachts van plek naar plek. Het vraagt van deelnemende jongeren om fysieke kracht, commitment en daagt hen uit. Er is geen mogelijkheid om voortijdig 'uit te stappen'; tot het einde blijven is 'part of the deal'. Dat gebeurde bij de Paasnachtwake nog wel. Mensen konden in loop van de nacht kiezen om naar huis te gaan en dat gebeurde ook. Dat is in dit nieuwe concept uitdrukkelijk niet de bedoeling. Blijven tot het eind zorgt voor een positieve dynamiek in het groepsproces. De tieners ervaren dat zij samen door iets uitdagends heen gaan. Wij vroegen van iedereen om 30 "zilverlingen" (30 x €0,50, dus totaal €15,=) als borg, wat verwijst naar het verraad van Judas uit het Paasevangelie. Deze 'borg' kregen de tieners aan het eind van het programma weer terug."

#### Dichterbij het Paasverhaal

Is dit zomaar een uitdagend spel voor jongeren? "Nee, beslist niet", zegt Sjaak. "Besef dat Pasen hét scharniermoment is van de christelijke geloofsovertuiging. Het verdient gewoon zo'n bijzondere programma. De verhaallijn tijdens de nacht brengt jongeren dichterbij het Bijbelse Paasverhaal. Het kerndoel van de Passion Challenge - zoals deze nacht in Ermelo inmiddels is gedoopt - is dat jongeren de betekenis van het lijden, sterven en de opstanding van Jezus, vanuit bijbels perspectief, in hun eigen leven ervaren en meemaken. Wij vinden deze richtinggevende ervaringen belangrijk voor de geloofsontwikkeling van jongeren."

#### Sleutelementen

Hoe ziet de nacht er praktisch uit? "Na een gezamenlijke maaltijd tientallen vrijwilligers vangt het inschrijfmoment aan en start het programma met een ijsbreker. De nacht is onderverdeeld in tijdsblokken van 1 tot 2 uur, elk tijdsblok is op een andere locatie. Elk tijdsblok heeft een ander soort programma - bezinning, spel, doe-opdracht, creatief, leren en viering - en begint met een korte 'wake-up call': een bezinningsmoment. De sleutelementen van het concept Passion Challenge zijn: mysterie, structuur van de nacht, bezinning, intieme groep, afwisseling, commitment

en verbinding met kerken. In de loop van de nacht doorlopen deelnemers een thematische rode draad: elk tijdsblok staat bijvoorbeeld voor een specifiek personage in het Bijbelse Paasevangelie, of een bepaalde dag van de 'stille week': Palmzondag, van Palmzondag tot Witte Donderdag, Witte Donderdag, Goede Vrijdag, Stille Zaterdag en Pasen. Tieners doen mee in kleine groepen van 5 tot 10 deelnemers, elke groep heeft een eigen 'rabbi', een volwassene die de groep leidt.

## Verbinding

De Passion Challenge in Ermelo is geen opzichzelfstaande tieneractiviteit. Sjaak: "We leggen uitdrukkelijk de verbinding met andere gemeenteleden en ook met andere kerken. De afsluitende Paasochtendviering staat open voor iedereen. In de reguliere Paasochtendvieringen van de deelnemende geloofsgemeenschappen laten we zien van wat jongeren deze nacht beleefden en steken we de nieuwe paaskaars aan met vuur vanuit de Passion Challenge. Inmiddels is de paasnacht uitgegroeid tot een interkerkelijke activiteit. We begonnen in 2016 bescheiden maar in 2018 zijn maar liefst acht andere gemeenten erbij betrokken. Het is fantastisch om de krachten te bundelen en samen met jongeren het Paasevangelie te herbeleven."

Jongeren waren erg enthousiast over deze Paasbeleving en praten er nog lang over, zo blijkt uit de verhalen. Ze geven aan dat ze niet eerder het Paasevangelie zó aan den lijve hebben meegemaakt en begrepen. Maar.... tijdens de nacht zaten ze er soms ook even doorheen.

## Christelijke jongere weet vaak geen raad met geloofstwijfel



23-02-2018

*Veel christelijke jongeren lopen met „essentiële geloofstwijfels” rond, maar ze weten vaak niet goed hoe ze daarmee kunnen omgaan.*

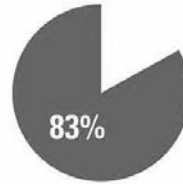
Dat blijkt uit een onderzoek van Alpha Nederland en BEAM, de jongerenorganisatie van de Evangelische Omroep (EO) onder 875 hierbij aangesloten jongeren.

Zo'n 80 procent van de ondervraagden geeft aan weleens twijfels met betrekking tot het geloof te hebben. Opvallend is dat de jongeren meer over zichzelf als christen twijfelen dan over het bestaan van God. Jongeren uit evangelische gemeenten twijfelen bovengemiddeld aan de vraag of ze wel een goede christen zijn. Jongeren uit de bevindelijk gereformeerde kring (Gereformeerde Gemeenten, Hersteld Hervormde Kerk en de Gereformeerde Bond in de Protestantse Kerk in Nederland) tobben vaker over de vraag af of ze naar de hemel gaan, waarom ze het geloof zo weinig ervaren en hoe ze moeten bidden.

Van de ondervraagde jongeren brengt 67 procent zijn twijfels weleens ter sprake. Ze delen hun geloofstwijfels vooral met vrienden (84 procent), door te bidden (56 procent), op hun jeugdgroep (48 procent) en met hun ouders (36 procent). De jongeren die hun twijfels niet aanklaarten, zo'n 33 procent, geven onder andere aan dat ze niet goed weten met wie en hoe ze hun twijfels kunnen bespreken. Ook zijn er jongeren die hun twijfels niet willen delen, sommigen schamen zich ervoor.

**Geloofstwijfel**  
Geloofsvragen waarover jongeren het meest twijfelen, onderverdeeld naar kerkstroming.

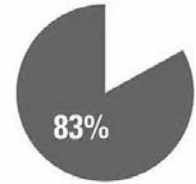
Ben ik een goed christen?



Evangelische stroming

**Geloofstwijfel**  
Geloofsvragen waarover jongeren het meest twijfelen, onderverdeeld naar kerkstroming.

Ben ik een goed christen?



Evangelische stroming

Meer dan de helft van de ondervraagde jongeren (52 procent) gaat met enige regelmaat actief op zoek naar antwoorden op twijfels en levensvragen. Zo'n 20 procent gaat er passief mee om; als ze toevallig informatie tegenkomen, nemen ze die tot zich. De overige jongeren zijn niet op zoek, nemen er geen tijd voor of zijn bang om met zichzelf geconfronteerd te worden.

„De resultaten laten zien dat jongeren wel degelijk bezig zijn met hun geloofstwijfels, maar dat zij dit vooral alleen doen”, zegt Wilke Stuij (EO BEAM). „Ik hoop dat jongeren steeds meer ontdekken dat hun twijfels besproken mogen worden. Het is tijd dat de schaamte rondom dit onderwerp afneemt. Om dit te bereiken is het belangrijk dat gezinnen, gemeenten en vriendengroepen veilige plaatsen zijn waar de jongeren én hun twijfels niet worden veroordeeld.”

Volgens woordvoerder Marjolein van Dijk van Alpha geeft het onderzoek aan kerken, jeugdgroepen en ouders handvatten voor het gesprek met jongeren. „Ik zie hierin niet alleen een uitdaging voor EO BEAM en Alpha-Youth, maar voor iedereen die met tieners en jongvolwassenen te maken heeft. Het zou goed zijn als deze onderwerpen hoog op de agenda komen te staan in geloofsgesprekken met jongeren, maar bijvoorbeeld ook in preken of op jeugdavonden. Er is nog een wereld te winnen.”

De meest genoemde twijfels uit het onderzoek zijn: "Doe ik genoeg aan mijn geloof?" (83 procent), "Ben ik een goede christen?" (81 procent) en "Werkt de Heilige Geest in mij?" (68 procent).

Er wordt volgens het rapport „opvallend weinig” getwijfeld aan het bestaan van God. Toch vraagt 37 procent zich dit soms af.

## In de kerk klinkt Joost Zwagerman ineens heel anders

25 februari 2018

*Na zijn dood verscheen een bundel met religieuze gedichten van Joost Zwagerman. In Elst werd er een heuse kerkdienst omheen gebouwd en ook verscheen er een boek over. 'Ik denk dat Zwagerman ten diepste een mysticus is.'*

De dienst begint deze zondag in de volle Grote Kerk van Elst eigenlijk heel normaal. Dominee Jeroen Jeroense spreekt de groet en de bemoediging uit en de gemeente zingt een psalm. Terwijl het zonlicht zijn weg zoekt tussen de eeuwenoude gewelven, mogen de kinderen naar voren komen en legt Jeroense uit waarom hij tijdens deze viering een paarse stola draagt: het is de eerste zondag in de veertigdagentijd. De kinderen gaan met het licht van de paaskaars naar hun eigen ruimte. Tot zover dus niets vreemds.

Maar dan loopt er iemand naar voren, vouwt het liturgieboekje open waarop de voorkant 'poëzieviering' staat en leest het gedicht 'Contact' van Joost Zwagerman:

*'Hallo met God, ik ben er niet.  
Laat naam noch boodschap achter,  
Ik bel nooit terug. Leef rustig verder,  
wacht desnoods tot piep, maar  
zwijg.'*

Als de laatste verzen hebben geklonken, mag het Liedboek weer open. "Ik gebruik regelmatig gedichten in de liturgie en ons koor zingt regelmatig liedjes uit de kleinkunst in de viering", legt Jeroen Jeroense later bij de koffie uit. "Ik had al eens eerder een gedicht van Joost Zwagerman gebruikt. Dat zag Dirk Luijmes, componist en organist van onze gemeente. Het raakte hem. Hij heeft vervolgens drie religieuze gedichten van Zwagerman op muziek gezet. We hebben een datum geprikt en dat bleek de eerste zondag van de veertigdagentijd te zijn waarop we lezen hoe Jezus de leegte opzoekt in de woestijn. Soms komen dingen mooi samen."

Even later klinken de woorden van Zwagerman, gevat in heuse gezangen, door het kerkgebouw. "Niets ziet ons nog. Ook God is blind. Ziet niets dan licht." In zijn preek houdt Jeroense zijn gemeente voor dat hij zich 'als zoekende gelovige' goed in de gedichten van Zwagerman herkent. Volgens hem klinkt er een diep verlangen naar God uit, maar het is wel een God die zwijgt. "Niet alleen Joost Zwagerman heeft het gevoel dat God niet thuis geeft, of Jezus op Goede Vrijdag, ook wij moderne zinzoezers hebben God niet in onze broekzak zitten." Hier en daar wordt instemmend geknikt.

De gedichten die in Elst te horen zijn komen uit 'Wakend over God' van Joost Zwagerman (1963-2015) dat begin 2016 verscheen. De bundel bevat 48 gedichten waarin de dichter zijn gevecht met God beschrijft en af en toe wanhopig probeert met Hem in gesprek te komen. Hij herinnert zich dat hij het 'al vroeg had gehad met God', maar beschrijft ook hoe hij jaren later toch weer met Hem in gesprek raakte. Zoals Arjan Peters in de Volkskrant schreef: 'Zich nu eens aan en in Hem spiegelen, dan weer radeloos naar adem happend in een universum zonder God'. In een e-mail van 16 mei 2015 aan kunstenaar Marc Mulders laat Zwagerman weten dat deze gedichten het allerpersoonlijkste en intiemste was dat hij ooit schreef. "Tien jaar geleden had ik deze gedichten niet kunnen of durven schrijven. Nu, de vijftig voorbij, ben ik ook de schaamte voorbij, d.w.z. de schaamte om in een steeds meer van God los rakende samenleving het gesprek met God aan te gaan, zonder direct naar zijn gunsten te dingen." Nog geen vier maanden later maakte Joost Zwagerman zelf een einde aan zijn leven.

Poëzie

De bundel verkocht goed, maar de reacties in de kranten waren wisselend. "Volgens mij is het puur atheïstische poëzie", schreef Volkskrant-columnist Max Pam. "Maar goed, het is met poëzie zo'n beetje als met elke religieuze boodschap: je kunt er inleggen en uithalen wat je zelf wilt." Dominee Jeroense was wel geraakt door de religieuze gedichten van Zwagerman en dan met name door het beeld van een God die niet thuis geeft. "In die leegte vindt hij God. De Duitse theoloog Dietrich Bonhoeffer heeft het niet voor niets over 'de God die met mij is, de God die mij verlaat'. Je moet eerst al jouw godsbeelden verlaten, voordat je verder kunt. Je proeft in die gedichten van Joost Zwagerman een diep verlangen naar erkenning, liefde en aandacht. God is niet degene die het zomaar voor je regelt, maar in de leegte is Hij er. 'God ademt mij, God staat in mij op', om Zwagerman maar eens te citeren."

Volgens Hein Blommestijn, wetenschappelijk medewerker van het Titus Brandsma Instituut in Nijmegen, gaat het bij 'Wakend over God' om mystieke gedichten. "Ik denk ook dat Joost Zwagerman ten diepste een mysticus is die past in een eeuwenoude traditie. Maar dat hardop zeggen is lastig, dan annexeer je hem eigenlijk. Dus aarzel ik weer. Ik zou hem in zijn eigenstandigheid willen laten, maar je komt in de verleiding om te zeggen: dit is mystiek."

Blommestijn schreef samen met Jos Huls een boek naar aanleiding van de gedichten in 'Wakend over God'. Daarin komt ook 'Contact', uit de viering in Elst, terug. Blommestijn: "Hij sluit heel sterk aan bij een niet meer weten wie God is, wat je bij elke mysticus ziet. Je gebruikt dat woord God en eigenlijk weet je niet wat je zegt. En dat zoeken naar contact met een God die ongreepbaar is, die onkenbaar is en die op alle manieren ontsnapt aan ons menselijk weten, dat zie je bij heel veel mystici. We heb-

ben geprobeerd die gedichten te lezen vanuit het werk van mensen als Johannes van het Kruis en Meester Eckhart, die wij allemaal wel kennen. Als je dat doet, dan herken je een betekenislaag die waarschijnlijk op het eerste moment niet zichtbaar is. Maar hij is er wel. Zwagerman kende de traditie van de mystici ook. Dus die gedichten komen niet uit de lucht vallen." De rek is groot

Na de preek die in het teken staat van Joost Zwagerman, zingt het projectkoor van de Protestantse Gemeente Elst 'Zeg me dat het niet zo is' van Frank Boeijen. De rek is deze zondag groot. Maar kan je zomaar elke tekst annexeren voor de eredienst? "Als je dit soort gedichten leest in een schouwburg of een bibliotheek is het anders", zegt dominee Jeroense. "Op het moment dat je André Hazes, Frank Boeijen of Herman van Veen leest of zingt in een kerk, in een liturgische setting, gebeuren er andere dingen. Dan komt er een dialoog tot stand."

Het slotlied is 'gewoon' weer een gezang uit het Liedboek, maar het laatste beeld in het liturgieboekje is voor Joost Zwagerman, een bijna mystieke foto met 'De Gouden Ganzenvaar' die hij in 2008 kreeg. Hein Blommestijn is niet verbaasd dat zijn laatste gedichten een nieuw leven krijgen in de liturgie, in deze monumentale kerk, tijdens een zondagse dienst. "Sommige gedichten van de dichteres M. Vasalis - die zelf niets met godsdienst te maken wilde hebben - zijn diep religieus. Daar ontkom je niet aan. Ik hoor tijdens vieringen wel eens liederen langskomen waar de vroomheid bijna van afduipt. Dan denk ik: geef mij maar een gedicht van Joost Zwagerman. Het houdt de leegte in stand en er wordt niets 'dicht' gezongen. Dat hebben heel veel psalmen ook. Daar ben je God ook vaak kwijt."

'Dichtersvisioen, mystieke duidingen van de laatste gedichten van Joost Zwagerman', door Jos Huls & Hein Blommestijn, met afbeeldingen van Luuk de Haan. Discovery Books, 68 blz., €19,99. Lees ook:

- Joost Zwagerman verwoordde in zijn laatste gedichten zijn religieuze coming-out.
- Al vijftig jaar die ene vraag: waarom plegen schrijvers zelfmoord?

## Financiën en adressen

### Redactie

Wijnand Rietman

Kopij inleveren via e-mail vóór vrijdagmorgen 12.00 uur via [kopijkerkblad@hotmail.com](mailto:kopijkerkblad@hotmail.com)

Adreswijziging, opzegging en aanmelding voor dit kerkblad bij het

### Kerkelijk Bureau

W. de Zwijgerlaan 4a, 6713NT Ede, tel. 61 23 36  
Open op woensdagochtend tussen 9 en 12 uur  
e-mail: [kerkelijkbureau@protestantsegemeente-ed.nl](mailto:kerkelijkbureau@protestantsegemeente-ed.nl)  
webpagina: [www.protestantsegemeente-ed.nl](http://www.protestantsegemeente-ed.nl)

### Voor vrijwillige bijdragen, collectebonnen,

betalingen kerkblad en solidariteitsfonds:  
NL11INGB0000867584 t.n.v. Protestantse Gemeente Ede

**Collectebonnen** zijn verkrijgbaar in eenheden van 20 stuks à €0,50 = €10 (rose), à 0,75 = €15 (wit) en à €1,25 = €25 (oranje) door het overmaken van het juiste bedrag o.v.v. kleur en aantal vellen

### Diaconie

Voor giften: NL21RABO0307077233 t.n.v.  
Diakonie Protestantse Gemeente Ede